DIALOGUL PĂSĂRILOR

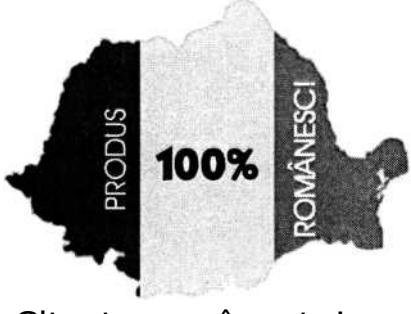

Citește românește!

Susține autorii români prin cumpărarea cărților lor și promovarea acestora în rândul prietenilor tăi!

FANTASY # SCIENCE-FICTION # HORROR # HEROIC-FANTASY #

Colecția Science-Fiction

24

Lăszlo Tarko
DIALOGUL PĂSĂRILOR

© 2017, Editura PAVCON
© 2017, Lăszlo Tarko

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a Romaniei

TARKO, LÂSZLO

Dialogul Păsărilor / Lăszlo Tarko - București: Pavcon,
2017
ISBN 978-606-8879-26-0

Comenzi:
Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70
0723.26.90.40
office@pavcon.ro
www.colectiasf.ro
www.pavcon.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau integral, fără acordul scris al deținătorului de copyright.

Redactor: Florentina Pavel
Editor: Constantin Pavel

ISBN 978-606-8879-26-0

LASZLO TARKO

logul Păsăr

Editura **PAVCON**
București, România, 2017

Completează-ți *Colecția Science-Fiction* cu:

1 - Extra-Terestrul, de Constantin D. Pavel

2 - Secretul emisferei, de Traian Bădulescu

3 - Nerecurgerea la Forță și la amenințarea cu Forța, de Ovidiu Vitan

4 - Scornituri spăimântătoare, de Cătălin Pavel

5 - Rangkook ***(seria deCase -1), de*** Constantin D. Pavel

6 - Vendetta lui Ucigă-I Toaca, de Ovidiu Vitan

7 - în anul 4000 sau O călătorie la Venus, de Victor Anestin

8 - Erezia egumenului Glicherie, de Dan Ninoiu

9 - Scurtă istorie a viitorului aristotelic, de Aurel Cărășel

10 - Forțe ale Naturii - Moartea Vie, de Daniela Faur

11-0 tragedie cerească, de Victor Anestin

12 - Cetiți-le noaptea, de Ion Minulescu

13 - Marginea curcubeului, de Aurel Cărășel

14 - Incredibila aventură a cuviosului Achim, de Dan Ninoiu

15 - Praf, de Florin Purluca

16 - Manuscrisul episcopului Petronius, de Dan Ninoiu

17 - Steaua fulgurantă, de Aurel Cărășel

18 - Un român în Lună, de Henri Stahl

19 - Oameni pe care i-am cunoscut, de Aurel Cărășel

21 - Rău de spațiu Omul fără nume, de Ovidiu Vitan

22 - Progradia, de Florin Purluca

23 - A doua Lună a Pământului, de Mircea Liviu Goga

24 - Dialogul păsărilor, de Lăszlo Tarko

25 - Cumulonimbus deasupra Atlantidei, de Aurel

1/14 Poiana Luminoasă

— Mami, unde este Unay?

— Uite-l acolo, în dreapta-sus.

— A! E frumos, mai mare și mai albastru decât credeam. Dar jungla unde este?

— Jungla e linia aceea verde, departe, în dreapta-jos.

Mirunix își roti privirea. Nu se vedea nimic, în afară de discul lui Unay și junglă. Simțea nisipul de sub picioare, moale, aproape pufos. Iar deșertul era neted ca o masă. Aerul era cald și neașteptat de umed, puțin prea cald și puțin prea umed.

— Alergăm?

— Mirunix, dacă vrei să alergăm, alergăm!

— Te rog, nu stârni prea tare nisipul. îmi intră în ochi.

— Taci și aleargă! Start!

Mirunix pomi brusc.

Marean era curioasă cât va rezista Mirunix alergând foarte repede și o lăsă să se îndepărteze câțiva pași. O ajunse repede și începu să alerge în dreapta ei. Se gândi că până la junglă trebuiau să alerge cel puțin zece minute. Curentul de aer era nemaipomenit. Mai repede, mai repede...

Copacii enormi se vedeau deja clar, când nisipul deveni un covor de iarbă, aproape la fel de moale și pufos. Mirunix încetini și apoi se opri.

— Ai obosit, Mirunix?

— Nu prea. Iar tu alergi încă destul de bine!

— Ha! Glumeață sau obraznică?

— Glumeață! Mami, în junglă sunt șerpi și insecte rele?

— Tot ce vrei! Să stai mereu aproape de mine!

Au pornit încet, una lângă alta, spre jungla acum apropiată. Distanța dintre copaci nu era foarte mică, dar nu se vedea nicio potecă. Adiere ușoară, foșnet de frunze, verde peste tot, chiar și coaja arborilor. Marean scoase din buzunar o busolă și o privi atentă.

— Mami, de fapt, încotro mergem?

— Traversăm vreo douăzeci de minute jungla, până la Poiana Luminoasă. Pentru azi, atât!

— Nu putem alerga prin junglă două minute, în loc să mergem douăzeci?

— Vrei să alergi prin junglă? Nu, ar fi imprudent, putem întâlni obstacole sau ne putem rătăci. Mergi încet după mine sau în stânga mea.

— Poiana Luminoasă este chiar... luminoasă?

— Foarte! Vei vedea.

Mergeau ca la plimbare. Penumbra rămânea penumbră, nu se transforma în umbră sau în întuneric. La un moment dat începu să se audă continuu un sunet necunoscut, melodios. Marean se întrebă dacă există o pasăre sau un alt animal care cântă atât de frumos.

în stânga, puțin în față, apăru brusc, de după un tufiș, o floare imensă, splendid colorată, așezată aproape de sol. Nu era clar dacă mirosul suav care umpluse aerul avea sau nu legătură cu ea.

Marean grăbi pasul. Știa, din experiență, că întâlnirea unor lucruri *frumoase* este, de regulă, un semnal de pericol.

Mirunix alergă spre floare. Dorea să o atingă, dorea să o miroasă, dorea să o guste. La un sfert de pas de floare simți o atingere rece și o forță uriașă care-i blocă picioarele. Fără să-și poată întoarce capul, țipă speriată. înainte ca frica să se transforme în groază, auzi în spatele ei un „clap" puternic și se simți eliberată. Marean, cu ciocul ei puternic și lung, tăiase șarpele, mai gros decât piciorul, în două. Aproape exact la mijloc.

— Ți-am spus să stai mereu lângă mine! Credeai că glumesc? Hai, mai departe!

— Mami, mai mergem mult?

— Destul de mult!

— Doream să iau floarea cu mine. Sau măcar o petală!

Melodia, floarea și mirosul dispăruseră, iar drumul era blocat de un tufiș țepos. Trebuia ocolit prin dreapta, printr-o poiană însorită și largă, care invita parcă la popas și odihnă în iarba deasă sau pe petele de nisip fin, roșu și fierbinte. Marean înainta în salturi mici, aproape pășind, fără pauză, încercând să nu se abată prea mult de la direcția corectă. Peste o sută de pași trebuiau sa reintre în

junglă. Era atentă la Mirunix, care o urma la doi pași în spate, respirând ușor.

— Mami, hai să ne odihnim puțin.

— Bine, cinci minute. Pe iarbă sau pe nisip?

— Pe nisip!

— Bine, eu o să stau lângă tine, pe iarbă, într-un picior.

— De ce într-un picior, mami? Tu nu te odihnești?

— Așa mă odihnesc eu cel mai bine!

Mirunix se așeză în mijlocul unui petic de nisip. Se gândi o clipă dacă este cazul să se odihnească ridicată în picioare sau nu. Parcă în picioare, ca mama, e mai bine!

— Mami!!!

Marean întoarse capul și văzu că Mirunix se scufunda destul de repede în groapa de nisip mișcător! Ridicase piciorul drept.

— Pune piciorul drept jos! Scoate stângul din nisip! Mergi spre mine! Repede!

— Nu pot! Mami!!!

Mirunix scotea pe rând picioarele din nisip, parcă dansa, în felul acesta înainta foarte greu, dar nici nu se scufunda mai mult.

— Mami! Obosesc! Scoate-mă de-aici!

— Hai, hai! întinde piciorul! Te-am prins! Ai scăpat!

— Zzzz! Vvvv! Mami, te-am ascultat, am stat lângă tine.

— Da, draga mea, primejdia a trecut!

— Mami, vreau să mă odihnesc puțin! Pe iarbă! Mai mergem mult?

— Nu prea!

După câteva minute porniră din nou. In junglă era mai răcoare decât în poiană, dar aerul era mai umed. Se auzea, tot mai puternic, vuietul monoton, liniștitor, al râului. Marean bănuia că freamătul apei masca o amenințare care trebuia *auzită.* Dar care?

Sperând că nu se înșeală, Marean comută, pentru cinci minute, *atenția* celorlalte simțuri, în afară de văz, spre auz. Nu era prea greu, chestie de exercițiu și de genetică moștenită de la bunicul Binike.

Asta să fie oare? Marean auzi un șuierat infrasonor slab, venit de sus, care creștea repede în intensitate. Intr-o clipă o împinse cu piciorul pe Mirunix spre dreapta și se aruncă, la rândul ei, spre stânga. Cu un plescăit colosal, o nucă *motola,* de vreun sfert de pas diametru și tare ca piatra, se înfipse în pământul moale dintre ele.

— Mami, de unde ai știut că o nucă...

— N-am știut! Am intuit și apoi am auzit-o venind!

— Ai auzit-o venind?! Ești grozavă, mami! Mai mergem mult?

— Nu, hai spre mal.

Dincolo de tufișurile de *iarba păianjenului* de pe mal era râul. Puțin adânc, lat de vreo zece pași, cu apă iute, limpede și rece. Ca un râu de munte, dar aici nu existau munți. »

— Mami, unde e Poiana Luminoasă?

— Pe celălalt mal, chiar în fața noastră.

— Dar nu e luminoasă deloc!

— Va fi peste vreo oră, după lăsarea serii. Hai să trecem râul. Cu pași mici. Fii atentă să nu aluneci pe pietrele de pe fund.

— Nu sunt pești răi?

- Nu!

— Mami, mi-e cam foame și sete.

— Nu am luat de mâncare nimic. Dacă ți-e sete, bea apă din râu. *După* ce trecem dincolo.

Poiana Luminoasă era plină de tufișuri scunde, cu boboci. Marean știa că, imediat după apus, bobocii se vor deschide și vor începe să lumineze puternic, tot mai puternic, cu o strălucire rece, în toate culorile. Fiecare boboc cu altă nuanță! Sute de nuanțe! Era sigură că pentru Mirunix va fi o surpriză și că se va întoarce în casă încântată.

Aici, Nutep apunea foarte repede. Intr-un minut, lumina sa galben-pal a fost înlocuită de sclipirile multicolore ale florilor, iar căldura de o briză răcoroasă.

— Mami, pot să iau o floare luminoasă în casă?

— Nu, dar privește foarte atent florile și respiră adânc. Forma, culoarea, mirosul și mărimea lor vor fi de neuitat. Pentru totdeauna!

— Ce bine! Acum ce facem?

— Dacă nu mai vrei să bei apă, ne întoarcem în casă.

Marean ridică piciorul drept și strânse puternic cu degetele brățara de la gât. Acum erau înconjurate de pereții, podeaua și tavanul complet albe ale Camerei de Vise. în fața ochilor, pe un perete, singurul punct din cameră. Au

lăsat brățările pe discuri. Marean apăsă cu ciocul punctul roșu, butonul ușii de ieșire.

— Mami, Visul ăsta a fost... a fost... nu știu cum să spun... minunat și... îngrozitor! Ce bine e în casă!

— Mirunix, ce ți-a plăcut cel mai mult în Visul ăsta? Fuga prin deșert? Mirosul florii din junglă? Florile luminoase?

Marean nu înțelegea de ce Mirunix se gândește atât de mult.

— Cel mai mult mi-a plăcut senzația teribilă, de fiecare dată când... când... am scăpat... din ghearele morții!

— Asta ți-a plăcut?! De unde ai auzit expresia asta?!

— Ei, mami, nu mai sunt chiar așa de mică. M-am informat! Știu că nu există pe Unay o junglă lângă un deșert...

— Cred că nu.

— ...și nu există o planetă cu junglă, deșert și cu Unay vizibil pe cer...

— Asta e sigur. De fapt, Unay, ca și stelele, ar fi vizibil pe cer numai noaptea.

— ...și nici copaci cu coaja verde...

— Modificați genetic și crescuți în laborator, da.

— ...dar acest Vis mi-a plăcut!

— Da, îți place acum, dar acolo, în Cameră...

După o scurtă ezitare, Mirunix întrebă:

— Mami, pericolul a fost *real?*

— Nu, nu a fost real. Totul s-a datorat unor mici scântei electrice care umblau de colo-colo prin creierul nostru, conform scenariului. Dar amândouă am simțit totul ca în

realitate, pentru că aceleași scântei ajung în minte de la ochi, urechi și nări când ne plimbăm de-adevăratelea prin grădină. Cel puțin, așa am aflat dintr-un INFO.

După o scurtă ezitare, Marean continuă:

— După ce vei împlini douăzeci și unu de ani, vei putea viziona Vise *extraordinar* de plăcute! Și fără să ai senzația că ești în pericol de moarte!

Mirunix insistă:

— Ce s-ar fi întâmplat dacă șarpele... sau nuca...

— Ne-am fi trezit brusc, în Cameră, cu o teribilă durere de cap și am fi visat amândouă urât mult timp, poate chiar câțiva ani, ca după un coșmar îngrozitor! De aceea e bine ca în aceste Vise să îndepărtezi, într-un fel sau altul, primejdia. Data viitoare vom merge într-o Călătorie.

Mirunix era calmă și destinsă.

— îmi place să călătoresc. E interesant, dar nu atât de... palpitant, poate fiindcă știi tot timpul că imaginile, de fapt, toate senzațiile, sunt veritabile, luate chiar din realitate, nu create și combinate de Artiștii Viselor. La ce te-ai gândit?

— Avem multe posibilități de alegere. De pildă, putem să coborâm un kilo-pas într-un ocean...

— Cred că acolo e frig și întuneric. Ce poți vedea?

— Este, într-adevăr, cam răcoare, dar întuneric... deloc! Miriade de vietăți luminoase, mărunte, mari sau mijlocii, se mișcă în toate direcțiile, se vânează, se iubesc, se joacă, se plimbă... Iar cele mai inteligente ne vor privi atente,

curioase și dornice să înțeleagă cine sunt vizitatorii ciudați veniți de sus, atât de lenți și întunecați.

După o clipă de gândire, Marean sugeră:

— Sau poate ai dori să vizităm Antarena.

— Acolo mi-ar plăcea să văd sculpturile mobile, colorate și sonore.

— Sunt, într-adevăr, splendide! Le-am văzut de multe ori și niciodată n-am găsit două la fel.

— Dar o călătorie în spațiu?

— O, nici nu-ți închipui! Pe Vulki, mica bilă de piatră care se rotește în jurul planetei gigant Toba, există, greu de crezut, câte un vulcan la fiecare o sută de kilopași! Aruncă aproape continuu apă, sulf topit și chiar lavă, la mare înălțime! Iar vizitatorii stau sub ploaia asta de... de...

— Chiar așa?!

— Da! E interesant și pe Zenod, cel mai mare satelit al planetei cu inele. Vezi acolo o pată slab luminoasă pe cer, ascunsă mereu de norii permanenți, vezi lacuri, râuri, cascade, te udă ploaia, te lovește furtuna, te pierzi uneori într-o ceață gălbuie, dar...

Marean păstră o clipă de suspans și vorbi mai departe.

— ...dar nicio picătură de apă!

— Vrei să spui că...

— La distanța aceea de Nutep domnește un ger teribil, iar apa este doar o rocă foarte dură! Tot ce curge este azot și metan!

- Pfui!

— Mie, însă, Mirunix, îmi place cel mai mult călătoria pe Denii. O sferă de rocă pe care nu se mișcă nimic, fără aer, fără o picătură de apă, fără culoare, complet tăcută, însă...

Marean se opri puțin și continuă, aproape visătoare.

— Acolo pot zbura! Gravitația e atât de mică. Dacă te împingi puțin, ai și ajuns la o sută de pași mai sus! Iar apoi cazi încet, foarte încet...

— Zborul ar fi, într-adevăr, frumos!

— Mai poți vedea pe Denii, aproape de poli, câteva locuri unde există gheață permanentă, veșnică. Gheață naturală.

- Da?!

— E locul cel mai apropiat de Unay unde există așa ceva. Foarte interesante sunt și obiectele străvechi, ciudate din toate punctele de vedere, lăsate în destule locuri de MamBi. Le privești și nu înțelegi nimic. Dar zborul...

— Da, mami, putem călători unde dorim, putem vedea orice, fără să ieșim din casă și fără să pierdem niciun amănunt. De fapt, a devenit inutil să călătorim în *realitate.* Poate mă vor interesa toate astea. Acum mi-ar fi plăcut și mai mult Visul dacă...

— ...dacă?

— ...dacă ar fi fost cu noi tati și Buria.

2/1 Planeta caldă 4

— Stimați spectatori, stimați auditori. Unay, Planeta Celor Șapte, este o planetă minunată *(clapuri).* Și este de o mie de ori mai minunată datorită civilizației Păsărilor *(clapuri furtunoase)*[1].

De peste optzeci de milioane de ani *(aaaal),* pe această
planetă nu mai există zăpadă și gheață permanente, *(ce simt
gheața* și *zăpada?)* adică forme solide de apă *(ahah, cum adică
solide ?)!*

Unay va fi, încă un miliard de ani *(aaaal),* adică pentru totdeauna, o planetă caldă și umedă. Și asta datorită nouă,
Păsărilor *(clapuri)l*

Dar, hnr, hrm, până aici am parcurs o cale foarte lungă.

Subiectul scurtei mele conferințe este un rezumat al Istoriei Biologice a Păsărilor. Istoria biologică și Istoria *completă* a Păsărilor o puteți afla consultând orice INFO. Dar această istorie completă este, pur și simplu, gigantică
(mmmm!) și nimeni, în afară poate de experți, nu o cu-

tor, ramuri, rămurele și rămurici, în toate direcțiile *(scârtz!).* Modificările mediului taie, mereu și întâmplător, ramuri mai groase sau mai subțiri, mai multe sau mai puține, din stânga și din dreapta, de sus și de jos! Din acest motiv, arborele vieții se modifică permanent. Peste zece milioane de ani *(iiii!)* este destul de diferit, peste o sută de milioane de ani *(eeee!)* este foarte diferit, iar peste cinci sute de milioane de ani *(aaaa!)* este de nerecunoscut!

Riguros vorbind, începutul istoriei Păsărilor ar putea fi considerat rădăcina arborelui, adică începutul istoriei vieții pe Unay, atunci când, în urmă cu patru virgulă patru miliarde de ani *(aaaa!),* a apărut prima moleculă capabilă de auto-replicare, care a fost prima ființă vie *(scârtz!).*

Dar mă voi ocupa acum de un trecut mult mai apropiat *(cee binee!).*

Cred, însă *(de ce „însă"?),* că istoria Păsărilor începe în urmă cu numai optzeci de milioane de ani *(eeee!),* adică odată cu începutul Erei Calde actuale.

Nu mă voi ocupa acum de cauzele pentru care Era Rece a fost înlocuită de Era Caldă, dar, la începutul Erei Calde, unele păsări terestre s-au adaptat treptat, în milioane de ani, la viața exclusiv acvatică.

Nu se pot depune sau cloci ouă în oceane *(brrr!)* și aceste ființe au început să nască pui vii, devenind un nou tip de păsări. Atunci au apărut, deci, primele păsări vivipare, care nu se înmulțeau prin ouă! Strămoșii lor și, indirect, ai noștri, au fost, deci, păsări terestre care cloceau ouă *(asta e!).*

DIALOGUL PĂSĂRILOR Lâszlo Tarko

Acești îndepărtați înaintași erau, însă *(intr-adevăr „însă"),* foarte diferiți de noi, Păsările de azi. în esență, erau păsări acvatice, de talie foarte redusă, care năsteau pui vii și cu un creier foarte mic *(desigur!).*

Dar, în urmă cu aproape cincizeci și unu de milioane de ani *(eeee!),* a intervenit Marele Impact! Un asteroid cu diametrul de trei virgulă doi kilopași a lovit Unay *(pleosc!).* Marele Impact a fost, de fapt, Marele Dezastru, pentru că jumătate dintre speciile Biosferei au dispărut *(suușu!).*

Numele de „Mare" nu însemnă „cel mai mare". Au existat, în epoci mult mai vechi, astfel de evenimente cu efecte mult mai teribile *(puahl).* „Mare" înseamnă, de fapt, „de mare importanță din punctul de vedere al istoriei Păsărilor". într-adevăr, Marele Impact a fost începutul sfârșitului pentru mamifere *(ce păcat!)* și pentru reptile *(ce bine!)* și începutul epocii păsărilor *(clapuri furtunoase).*

Unele păsări acvatice, care mișunau în oceane și năș-teau pui vii, s-au readaptat la viața pe uscat. Asta s-a în-tâmplat în urmă cu vreo patruzeci și cinci de milioane de ani *(eeee!).* Până la specia noastră, care a apărut în urmă cu numai o sută de mii de ani *(așa mult? nuuu cred!),* mai era o cale foarte lungă.

în următoarele zeci de milioane de ani *(eeee!),* păsările vivipare au făcut ceea ce știe cel mai bine să facă orice ființă: s-au înmulțit *(normal!),* s-au răspândit *(mă rog!)* și s-au diversificat *(scârtz!).* Puzderie de specii! Iar dacă am spus „s-au diversificat", înseamnă că multe dintre ele

„s-au modificat treptat", prin jocul nesfârșit al mutațiilor genetice și geofizice *(scârtz! scârtz!).*

Păsările de azi sunt foarte mari față de strămoșii lor pitici (ce *bine!).*

Niciuna dintre Păsările de azi nu zboară, vreau să spun, nu zboară folosind aripile (ce *păcat!).*

Păsările de azi au un creier mult mai mare, dar să știți că un creier mai mare nu înseamnă neapărat mai multă inteligență *(știm! știm!).*

O importantă modificare, aproape la fel de importantă ca mărimea creierului, a fost modificarea piciorului drept *(fiiis!).* Nu, nu mă refer la faptul că ghearele au devenit unghii, ci la abilitatea acestui picior de a mânui unelte, mai ales când îl ridicăm de pe sol *(fuuus!).* De fapt, această abilitate este efectul modificării unei anumite zone din creier, dar este prea complicat să explic aici această corelare *(scârtz!).*

Istoria Păsărilor este, în mare măsură, Istoria Uneltelor, dar Istoria Biologică a Păsărilor și Istoria Uneltelor se suprapun, parțial. Sunt sigur că știți că numeroase păsări ovipare și vivipare foloseau unelte *(kkkkl).* Dar puțini știu că unele specii de păsări ovipare și vivipare *fabricau* unelte folosind numai ciocurile *(habar n-aveam!).* Aceste păsări nu erau totuși... Păsări.

în ordine cronologică, prima specie de Pasăre *(cu p mare!),* este considerată specia Pasărea Noilor Unelte, care, în urmă cu vreo cinci sute de mii de ani, a fabricat pentru prima oară unelte folosind alte unelte *(scârtz!).* Nu, nu,

nu era specia noastră *(nuuu?!),* dar a fost strămoșul nostru direct!

Până la descoperirea focului - cea mai mare descoperire a Păsărilor - strămoșii noștri au fabricat numai unelte de lemn și, dacă le putem considera astfel, au folosit ca unelte unele mici plante și animale toxice *(puah!).* S-au păstrat numai unelte de lemn pietrificate și unele, mult mai recente, modificate prin ardere *(mai scurt!).*

După descoperirea focului, întrega biosferă, întrega planetă, întregul univers, s-au făcut mai mici *(cum adică?),* metaforic vorbind, desigur *(ahah!).* Atunci a început civilizația, din punctul de vedere al Păsărilor!

Istoria Biologică a continuat, pentru că, până la noi, au apărut destul de multe alte specii de Păsări care foloseau unelte - și ce unelte! - într-un mod tot mai inteligent.

Pare greu de crezut, dar au existat două perioade în care au existat, simultan, trei specii de Păsări *(uuaauu!).* Azi există numai una, Pasărea Inteligentă Frumoasă, adică noi *(clapuri furtunoase)!*

S-ar putea argumenta că Istoria Biologică a Păsărilor s-a terminat odată cu inventarea zootehniei, adică odată cu primele ferme de viermișori, crustacee și insecte *(mmm!),* cu începuturile cultivării Nucului Gustos *(nnnn!)* și cu începutul amestecării raselor *(oooo!).* De atunci a început Istoria, stimat auditoriu, și scurta mea expunere se încheie aici *(fâââs!).*

Dacă doriți să puneți întrebări, sunt pregătit să vă răspund.

— Domnule Profesor, vă rog să ne spuneți când au început Păsările să folosească focul.

— Focul este folosit de circa trei sute de mii de ani, deci era folosit cu mult înainte de apariția speciei noastre.

— Domnule Profesor, dispariția speciei Pasărea Inteligentă Urâtă are legătură cu apariția speciei noastre?

— Se pare că, indirect, am provocat dispariția acestei specii, prin răspândirea noastră pe toate continentele, deși nu ne-am întâlnit, cioc lângă cioc, decât foarte rar.

— Când am început, noi, Păsările, să vorbim?

— Depinde ce înțelegeți prin „a vorbi". Odată cu dezvoltarea creierului și, mai ales, odată cu apariția, undeva în gâtul nostru lung, a „mușchilor sonori", am început să vorbim tot mai mult și mai bine. Se pare că Pasărea Inteligentă Urâtă nu vorbea la fel ca noi și folosea mai mult croncănitul, ciripiturile, clămpănitul și fluierăturile.

— Domnule Profesor, care este, după părerea dumneavoastră, cea mai mare amenințare naturală pentru civilizația noastră?

— Civilizația noastră folosește în prezent cantități de energie și de entropie negativă de proporții realmente cosmice. Nu cred că, în aceste condiții, există vreun pericol natural la adresa civilizației Păsărilor.

— Domnule Profesor, Marele Impact a avut vreo legătură cu dispariția civilizației MamBi?

— Nuuu, drăguță, civilizația MamBi a dispărut cu mai mult de patruzeci și două de milioane de ani înainte de Marele Impact, cum să aibă vreo legătură?

*VideoFlash-ul vizionat a fost introdus în VideoRețea de o Pasăre care a dorit să rămână anonimă. Informațiile oferite sunt corecte, dar nu conțin nimic nou. Figura conferențiarului, neobișnuită, orice s-ar spune, și fondul sonor, sunt realizate și asociate electronic. Termenul „profesor" este desuet și folosit foarte rar. SocioAnaliza făcută de Grupul ViceViceExperților nu a detectat scopul/scopurile realizatorului/realizatoarei și nici motivul adăugării fondului sonor, care distrage frecvent atenția privitorului. Sugestiile dumneavoastră în legătură cu acest scop și motiv pot fi trimise la adresa VideoRețea * soc * pas * int *fru * tot * ce* dorești.*

3/14 Puii cei dragi

„Curcanul ăsta nu se poate abține să mă privească" - se gândi Criol - „de fiecare dată când trece în fugă pe lângă mine."

„Puicuța asta nu știe altceva să facă" - se întrebă Dipo- lio - „decât să stea pe prisma aceea bej-translucid, conectată la VideoSunetMiros? Precis că cizmulițele sunt cu aer răcit."

"Oare trece pe aici numai de trei ori pe lună sau mai des? Pentru vârsta lui, aleargă destul de fluid."

„Oare ce face când nu se odihnește? Sau poate că acum nu se reface, ci... crrrc... pare destul de concentrată..."

Dipolio nu îndrăznea să se suprapună peste comunicația ei. Interferența ar fi fost un bruiaj nepoliticos.

„Dar dacă... ? De fapt, ce să-i transmit? Audiție plăcut mirositoare?"

După trei luni - se apropia iama, cu ploile ei scurte și abundente - Dipolio știa că se plimbă pe malul lacului pentru ultima dată înainte de sfârșitul anului.

„Tot pe prisma bej, tot de trei ori pe lună, mereu în aceleași zile, mereu altfel colorată, dar... nu-mi vine să

cred... acum e deconectată și nu stă în mijlocul cristalului, ci la margine..."

Dipolio se opri și, trei clipe, nu îndrăzni să se întoarcă. Criol îl privea fără să spună ceva, cu privire parcă tot mai veselă sau tot mai tristă, nu era foarte clar. Apoi lovi ușor cu ciocul locul gol de lângă ea...

„Da' timid mai e curcanul ăsta!"

„Nu este cea mai frumoasă puicuță din lume, dar e cea mai simpatică!"

— Criol!

— Dipolio!

— Știu, te-am identificat după aspect, în VideoRețea! N-a fost prea greu, deși ai un profil... absolut... tipic!

Dipolio se roti încurcat de la stânga la dreapta și invers.

— Profil, în sensul...

— în sensul cel mai general, Dipolio.

— Tipic, în sensul...

— în sensul cel mai general, Dipolio.

Dipolio se roti mai relaxat de la dreapta la stânga și invers.

— înseamnă că te-am interesat!

— De fapt, doream să aflu de ce te interesez eu pe tine!

— Crrrc! Și... ai aflat?

— Nu. De aceea ești aici, pe cristal, lângă mine! Spune tot!

„Directă... foarte directă... prea directă."

— Ascultă, Criol, nu crezi că e cam devreme să-ți spun... tot?

— Nu. Vine iarna...

-Și?

— ...și nu-mi place să ne mai întâlnim aici, pe malul lacului.

— Nici mie!

— Vezi? Și nu-mi place să ne întâlnim în altă parte dacă nu știu... aproape... totul despre...

— Am înțeles. In câteva cuvinte... am cincizeci și cinci de ani... am educat trei pui...

- Trei?!

— Trei... Sunt Poet și Astronom Căutător. Sau invers.

— Știu! Cauți asteroizi periculoși! Și comete primejdioase! In afară de numărul de pui, am aflat din Rețea tot ce mi-ai spus până acum. De ce ai secretizat poeziile și numărul de pui?

Dipolio păru încurcat. De fapt, chiar nu știa răspunsul.

— Nu știu de ce... îți spun altă dată...

— Nu mi-ai spus esențialul. Un lucru pe care nu-1 pot afla decât de la tine. Direct! De ce sunt interesantă pentru tine?

— Iată de ce. In urmă cu trei luni... și jumătate... nu știam nimic despre tine.

Nu puteai fi interesantă decât datorită... aspectului. în urmă cu trei luni, lucrurile s-au schimbat! Ai devenit demnă de atenție pentru că am remarcat că nu pot afla nimic despre tine din Rețea! Nimic! Nici măcar numele! Ești o enigmă totală! Ai ascuns, dintr-un motiv misterios, desigur foarte interesant, totul! Acum ești aici, pe cristal, lângă mine! Tu m-ai invitat! Spune tot!

Adierea vântului. Un fluturat slab de *sivle* zburătoare.

Trecu destul de mult timp până ce Criol întrerupse tăcerea.

— Îți voi spune numai lucruri importante. Am împlinit ieri... treizeci și unu de ani... și...

„Arată de douăzeci și cinci."

— ...sunt singură.

— *Singură, singură?*

- Da.

— Și eu sunt singur... în sensul că acum nu am o prietenă. Primul meu pui a trăit cu mama lui, al doilea tot cu mama lui... cu cealaltă mamă... dar se pregătește să plece, a găsit o puicuță potrivită, iar al treilea, cel mai tânăr, stă cu mine... N-am fost niciodată singur, pentru că... ne-am întâlnit mereu... destul de des... toți șase. Am...

— Dipolio, oprește-te. Eu sunt *mult* mai singură!

— Acesta e marele tău secret? Că ești singură?

— Nu. Marele meu secret este *motivul* pentru care sunt singură.

Dipolio se întrebă dacă e cazul să continue, dar simțea că nu poate să plece și întrebă prudent:

— îți plac mai mult... puicuțele... decât... curcanii?

— Nu! Dacă era așa, nu te invitam pe cristal, lângă mine, și nici nu aș fi singură.

Criol păru că se gândește o clipă și continuă:

— Uite, Dipolio, îți pun câteva întrebări cu răspuns cunoscut de toată lumea.

— Dacă răspunsul e „cunoscut de toată lumea", chiar sunt curios de ce dorești să pui acele întrebări.

— Să vedem cum te descurci. Când devine un pui... oficial... Pasăre? O nouă Pasăre pe Unay?

întrebarea era neașteptată, dar Dipolio cunoștea răspunsul.

— Se fac testele acelea care arată când... Pasărea în devenire... poate respira, poate bea și poate mânca... singură. Dacă toate probele dau rezultate bune - există o limită minimă a punctajului - puiul este înregistrat în toate bazele de date ca nouă Pasăre. De fapt, chiar atunci - și numai atunci - primește numele dorit de părinți.

— Și dacă *nu* toate probele dau rezultate bune...

— Știi foarte bine, este ținut mai departe în instalația aceea complicată, mai mare decât casa în care locuiesc acum, nici nu știu exact cum se numește.

— Aparatele astea... au greșit vreodată?

— Vrei să spui că... Nu, n-au greșit niciodată! De secole!

— Dar mama?

„Puicuța asta simpatică dorește să mă încurce?"

— Ce-i cu mama?

— Când devine ea... oficial... o nouă mamă pe Unay?

— Exact în același moment în care puiul este înregistrat ca Pasăre! Nu înțeleg... deocamdată... unde vrei să ajungi.

— Sunt sigură! Dar, dacă mașina cu pui nu greșește niciodată, de ce mama nu devine... mamă... în primul moment... știi tu...?

Dipolio izbucni într-un râs zgomotos, fără reținere. Dar, de fapt, de ce să se abțină?

— Hac! Când curcanul ei o... ciufulește... prima dată?!?

Dar Criol continuă la fel de serioasă.

— Nu, nu! In primul moment, adică o clipă după ce a donat embrionul microscopic.

Dipolio nu înțelegea. Discuția cu această puicuță tânără, inteligentă și drăguță, devenea aproape științifică!

— Hac! E o întrebare foarte interesantă. Nici nu-mi vine să cred că în urmă cu nouăsprezece minute alergam pe malul lacului și... întorceam capul spre tine!

— Deci?

— Ia să vedem. Embrionul este extras după douăzeci și una de diviziuni ale celulelor, când include aproape două milioane o sută de mii de celule. Dacă mă gândesc mai bine, din acel moment puicuța nu mai are nicio răspundere, cel puțin până la nașterea oficială a Păsării. Asta trebuie să fie motivul! Din cauza asta este declarată puicuța mamă numai după patru luni. Lipsa responsabilității!

Criol părea să fie deja la următoarea verigă a lanțului logic și continuă, fără pauză și fără să clipească:

— Dar dacă *dorește* să aibă o răspundere? Dacă, timp de patru luni, *refuză* să doneze?

Curcanul desenă încet prin aer, cu ciocul, un cerc imaginar, semn de derută amestecată cu mirare și curiozitate.

— N-am auzit de așa ceva!! De peste un secol puicuțele... donează fără să le oblige nimeni... dar, să *refuze?'.* Niciodată!

Dipolio se opri, nu mai schiță curbe aeriene imaginare și continuă gânditor:

— Dar, dacă ar refuza, cred că... într-adevăr... ar putea fi considerate... declarate... dar atunci ar trebui să... cum se spune?... să *nască.*

După câteva secunde de tăcere, Criol se destăinui.

— Din acest motiv sunt singură, Dipolio! Pentru că doresc să fiu... mamă... astfel... și niciun curcan nu a acceptat... lucrul ăsta... Au fugit... toți trei!

Dipolio părea destul de încurcat.

— Ești cumva... diferită?

— Așa au întrebat și ceilalți!

— Eu sunt om de știință.

— Și poet! Nu, n-am nimic clar detectabil! Dacă aș fi avut, n-aș fi îndrăznit să mă gândesc la... Am făcut toate analizele genetice, dar... nimic diferit! Asta ar fi, desigur, singura explicație a dorinței mele, dar... nimic!

Tăcură un timp, amândoi.

Criol schimbă pe neașteptate subiectul.

— Te-ai născut în Antarena. Eu în Țărmul Liniștit, aproape de Melonia.

— Acum, destul de ciudat, ne-am întâlnit aici, în Zontarena.

— Din Antarena în Zontarena. Cum ai ajuns aici, Dipolio? Direct sau ai trăit și pe alte continente?

— Poveste lungă...

— Nici nu ți-am spus cu ce-mi ocup timpul.

— Cu ce îți ocupi timpul?

— Sunt educatoare naturală...

— Naturală, adică...

— ...adică nu prin Video, ci cu pui care umblă pe lângă mine și pun tot felul de întrebări! Dar mai mult timp învăț! Mă documentez!

— Bănuiesc subiectul.

Criol se ridică brusc și, cu o voce joasă, spuse, pe un tot aproape normal și voit oficial:

— Ei, domnule Dipolio, v-am reținut cam mult de la importantele dumneavoastră treburi. Cred că este cazul să ne despărțim!

Dipolio nu se ridica. Stătea tăcut, parcă ascultând adierea vântului și fluturatul *sivlelor* zburătoare. Apoi vorbi.

— Da, acum plecăm, tu încolo, eu încoace, dar ne vom întâlni mâine, sper, la Spectra.

— De ce ești atât de sigur, Dipolio, că voi accepta?

— Nu sunt sigur, dar doresc să ne întâlnim și mâine și peste zece ani și... poate... peste șaptezeci și unu!

Criol nu era nici veselă, nici curioasă.

— Te-ai hotărât brusc să rămâi alături de mine... pentru... totdeauna?!

— Nu brusc, ci în treizeci de secunde!

— De ce dorești să faci asta, Dipolio?

— Știu foarte bine de ce! Dar până mâine tac!

— Peste șaptezeci și unu de ani vei împlini o sută douăzeci și șase și...!

— Am zis „poate peste șaptezeci și unu"! Știu *exact* ce vârstă voi avea peste șaptezeci și unu de ani!

— Dar despre... ideile mele ciudate... ce zici?!

— Mă voi gândi toată noaptea! Negociem mâine! Poate!

— Voi veni mâine la Spectra. Cu o condiție!

— Care?!

— în seara asta trebuie să-mi trimiți, prin Rețea, trei poezii!

4/14 Poezie

Gândul

Caldă, rece, în mișcare, înțeleasă uneori.
Gaze, plasmă, pulberi moarte, mii de miliarde sori.
Lume, tu de stele plină, mintea când te-a măsurat 1-a-nceput n-a vrut să creadă. Ani lumin-a inventat. Infinită sau finită? Fără capăt, limitată?
Curbă, dreaptă? Cine știe? Gândul te cuprinde toată. Te cuprinde, te străbate, depășind viteza *T.*
Singur el o poate face. Tu n-ai gânduri! Teme-te!

Praf în haos

Vin semnale din...
Di - cO - Pa - nE - Ra - tA - Zin.
Vin semnale din hăul dimprejurul meu.
Care oare zeu le-a scăpat sau le-a dat drum'?
Când, de ce și cum?

Labirinturi îl ascund, cu abisuri făr' de fund, de eter și vid pereți. Aștri ca peceți pure, reci, închid demult zeul ce-1 ascult.
Să vorbești ce te-a făcut antic idol mut?
Cine ești când ne asculți?
Cine ești când spui ceva?
Nu poți fi decât praf în haos sau puicuță, Li - fE - To - gE - Zuță. Praf în haos sau curcan, Gi - rE - Ho - pE - Zan.

Unay-bis

Urc. Văzduhul vibrează, se opune.
Lama navei mele îl învinge, îl supune.
Viteza crește, greutatea crește.
Goana stelelor spre mine nu se oprește. Mă înalț tot mai sus. Apăsarea dispare. E imponderabilitatea. O stare stăpână la limita dintre forțe.
Atmosfera e rară și piere. Stelele-mi par acum niște torțe.

Pleoapele pentru o clipă coboară.
Voi pleca mai departe. Orbita de-acum e doar temporară. Am așteptat, am așteptat. Secunda zero a sosit.
Am apăsat butonul Zx și am pornit.
Gazela descrie, lent la-nceput, o spirală.
Apoi se-nfige în marea-nghețată și neagră, în lumea astrală.
Unay se preface-ntr-o stea.
Eu zbor cu gândul și *Gazela* mea.
Privesc prin ecranul de *pelucid.*
Steaua-țintă încă ochii nu mă face să-nchid.
Singurătatea și vidul, deși vid, mă apasă. Are o viață străină și neînțeleasă.
Din adâncul acestui quasi-pustiu se reped spre nava mea meteori, apoi radiații născute și-accelerate-n necunoscutele spații. Maneta neagră - o mișcare reflexă.
Computerul calculează o curbă complexă...
Și iar liniștea vidului. Sunt obosit.
Numai luminile spun „cosmosul nu a murit." Deschid ochii. Privesc prin ecranul de *pelucid.* Zenod, noua tintă, ochii mă face să-nchid. Acolo-i sfera, pe orbita-i cunoscută. Mă apropii de ea făcând o volută.
Cobor. Văzduhul vibrează, se opune.
Lama navei mele îl învinge, îl supune.
Viteza scade, greutatea crește.
Fuga stelelor de mine nu se oprește.

Cobor tot mai jos. Am ajuns. Apăsarea persistă.
Normal. Din nou greutatea există.
Tăcere grea, noapte și vibrații.
Hue! Cam puțin pentru prime senzații.
Mă ridic. Voi ieși. Simt un fior imprecis.
Străina va fi, să sperăm, Unay-bis.

Criol, te rog, scuză-mă pentru aceste poezii. Sper să ți se pară acceptabile. Nu mi-a plăcut prea mult ceea ce am scris în ultimul timp. Asta el

5/14 Ultimul

ȚiuuuOaquissssuuzizuziCentruoasoascrcrcrpspsOaquisss.

în primele secunde n-am știut ce s-a întâmplat. Becul de control Bk ardea liniștit, cu lumina lui galben-solară. Dar ceva nu era în regulă. Am apăsat trei butoane, Tc, Tp și Ty, am mișcat comutatorul Ce. Tocmai mă gândeam că trei-patru secunde de căutare sunt cam mult pentru un cosmic de categoria Rz, când *schimbarea,* da, am văzut clar care era schimbarea.

Trecuseră patru secunde.

Am avut o clipă senzația că mă aflu în Camera Rece. Mintea a început să-mi lucreze din nou normal abia după ce am constatat că nu intervenise nimic altceva. Era clar că de-acum încolo nu voi mai putea aprecia situația de ansamblu a misiunii. Știam că zborul continuă. Știam pe ce traiectorie și cu ce viteză mă mișc. Dar, într-un anumit moment și într-un anumit punct, trebuia să încep o anumită manevră. Apoi, în alt moment și în alt punct, trebuia să termin o altă manevră. Cu precizie totală! Voi mai avea însă acea precizie absolută, în timp și spațiu, necesară,

dar nu suficientă, în orice zbor cosmic serios? Mi-am dat seama brusc de amploarea catastrofei. Mi-am dat seama că, dacă nu acum, dacă nu peste o oră, atunci peste o zi sau o lună mă va cuprinde inevitabil acea nesiguranță fatală că nu mă aflu pe drumul cel bun, că m-am pierdut în spațiu, că traiectoria mea nu are și nu va avea niciun punct comun cu cea a bilei calde și albastre de pe care am plecat și unde, cu atâta timp în urmă, speram să mă întorc.

Trecuseră treisprezece secunde.

Va trebui să înfrunt toate dificultățile *singur.* Singur, timp de multe luni.

Acum știu precis câte luni, dar peste o săptămână? Să vedem dacă anul de antrenament și izolare experimentală petrecut în laboratorul roșcatului Pitixe îmi va fi de folos. Ieșisem de acolo epuizat și cu câteva idei fixe. Una dintre ele a fost mai târziu aplicată... undeva... Am intrat apoi în perioada de pregătire a acestui zbor, mă scuzați, nenorocit.

Trecuseră douăzeci și patru de secunde.

M-a cuprins deodată ciuda. Mi-am amintit de orele petrecute în Camera de Presiune, de marșurile interminabile pe jos, de timpul petrecut în laboratorul subacvatic cu nume complicat, unde am memorat structura navei și am exersat repararea motorului, de aspectul robotului care mi-a dat, săptămâni la rând, documentația, de infocubul în care am analizat exemplarele de plante și animale pitice pe care trebuia să le iau cu mine. Și toate astea, pen-

tru ce? Pentru ca acum să sufăr accidentul ăsta stupid, a cărui cauză n-o cunosc, dar sper s-o cunosc cândva... Voi face totul ca să ajung să o cunosc.

Trecuseră treizeci și trei de secunde.

Spațiul negru și rece în mijlocul căruia mă aflam - mijloc este un fel de a spune - mi s-a părut mai ostil ca niciodată. înainte de a gândi chiar, piciorul drept mi s-a mișcat și conul ermetic mi-a închis capul. „Trebuie să ies afară ca să verific dacă suprastructura navei e în regulă." „Trebuie să respir și să mă mișc cât mai puțin." „Mai puțin decât până acum?" „De fapt, nu s-a schimbat nimic." „Aproape nimic." „Mă îndrept spre Nutep." „Trebuie să înghit puțină pastă, din aceea cu gust acrișor."

Trecuseră patruzeci de secunde.

Am simțit cum o liniște nefirească mă învăluie, mă calmează și-mi trimite în minte ideea „putea fi mai rău". Ce s-ar fi întâmplat dacă, de pildă, aș fi pățit-o înainte de coborâre sau, la fel de rău, când așteptam semnalul plecării spre casă? Nici măcar nava n-ar mai fi ajuns înapoi. Așa, cel puțin, știu că, indiferent ce se întâmplă cu mine, nava va fi, mai devreme sau mai târziu, interceptată, deschisă, cercetată... Iar dacă defecțiunea ar fi fost provocată de un meteorit... probabil n-aș mai fi existat ca să evaluez consecințele. în definitiv, este o defecțiune minoră, care nu-mi amenință viata. Adică n-a schimbat drumul navei, n-a în- trerupt alimentarea cu energie, aer și apă, n-a provocat un incendiu sau depresurizarea navei. Atunci de ce m-a

cuprins spaima în primele clipe, de ce piciorul drept mi s-a mișcat chiar înainte de a gândi, închizând ermetic conul? De ce acum mă gândesc, pentru prima dată în timpul unui zbor, că nu e nimic de făcut? Cu o șansă de cinci la sută ultimul zbor.

Trecuseră patruzeci și opt de secunde.

în minte mi s-a conturat Unay. Ce voi găsi oare la întoarcere? Un ocean global populat numai cu pești imuni la Boala Violetă? Sau continente cutreierate numai de Triburi Sălbatice? Curios! Mă gândesc la întoarcere, semn că secundele de pesimism au trecut, dar ea pare ceva plin de surprize neplăcute.

Trecuseră cincizeci și trei de secunde.

Mi-am imaginat - cam târziu, cosmic Oaquisu, cam târziu - câteva cauze posibile ale accidentului. Inutil. Chiar dacă aș fi reușit să identific motivul, aproape sigur n-aș fi putut să repar nimic. Instalația era dintre acelea care se autoreparau, cel puțin în cazul subansamblelor principale, ceva nou în materie. Dacă nu reușise singură... însemna că suferise una dintre acele defecțiuni care nu I
pot fi reparate de o Pasăre. Singură. Sunt curios ce va arăta expertiza de laborator. Pe Unay, acasă, desigur. Oare care va fi ocupația mea principală în următoarele zile? Acum, când... Am știut, peste câteva fracțiuni de secundă, cum va începe noua etapă a vieții mele, etapă de neuitat și, poate, hotărâtoare: cu o masă gustoasă.

Trecuseră șaizeci de secunde de la pierderea legăturii cu Unay.

O voce monotonă repeta la nesfârșit:

— Cosmic Oaquisu, răspunde! Oaquisu, răspunde! Cosmic Oaquisu, răspunde!

— Da, Centru! Răspund! Te aud bine! Repet, te aud bine! Repet, te aud bine!

— Telescanerul arată că totul merge bine. Nava e în stare bună, toți piticii trăiesc, corpul tău e în stare bună, nici măcar nu dormi. De cinci minute încercăm să te auzim, Oaquisu, dar tu taci! Ce faci? Pictezi, scrii poezii?

— Cred că n-am tăcut deloc, dar, un minut sau mai mult, legătura cu voi s-a pierdut. Habar n-am de ce! Și nu mi-a plăcut deloc...

— N-are importanță! Oaquisu, peste o sută de zile ajungi pe Inelul de Argint. Peste încă o săptămână cobori de pe orbită, direct la Centru.

— Spune-mi ceva nou!

— îți spun, sper să-ți placă. Oaquisu, corpul tău, plantele și animalele pe care le-ai dus cu tine, au fost telestudiate continuu. N-ai călătorit degeaba doi ani prin cosmos și n-ai vizitat inutil Zenod. Acum știm *totul,* despre influența... despre influența zero-gravitației și a micro-radia- țiilor, despre psihologia izolării, despre corelarea influențelor... în sfârșit... *totul despre toate...*

— Nu putem ști *totul despre toatei*

— Putem! Au fost, știi bine, alți două sute cincizeci și trei de cosmici înaintea ta și fiecare a plantat o floare în poiana luminoasă a cunoașterii. Dar Automatele și Roboții,

trimiși acolo unde ești tu, au făcut și fac același lucru ca tine. După ce ajungi înapoi, se va decide, foarte probabil, că influența spațiului asupra bacteriilor, plantelor, animalelor, ciupercilor și... Păsărilor este o Problemă Rezolvată.

— Foarte probabil? Asta înseamnă... asta înseamnă... Pitixe...

— Da, asta înseamnă că tu, Oaquisu, ești, aproape sigur, *ultima* Pasăre care a zburat și va zbura în cosmos!

— Ultima?! Asta înseamnă că eu... niciodată... după doi ani de singurătate, nu mai pot... va trebui să mă ocup cu altceva... dar cu ce?

— Ai timp de gândire mai mult de o sută de zile. Poate vei găsi altceva...

— Imposibil! înainte de plecare m-am *transformat...* am încercat să mă adaptez special pentru acest zbor... și pentru următoarele...

— Ce-ai făcut?! De ce taci? Oaquisu, răspunde, te rog! Oaquisu, răspunde! Cosmic Oaquisu, răspunde!

6/14 Un cadou minunat

Jirin se așeză mai comod și începu să vorbească.

— Te cunosc, Venade, datorită comunicării explicative, clare și scurte, pe care ai plasat-o în Rețea, dar am dorit să discutăm cioc lângă cioc, nu...

Venade o întrerupse, oarecum nesigur:

— Care comunicare? Conținea imagini mobile în infraroșu sau ultraviolet?

— Aceea cu șaptesprezece secvențe, din urmă cu patru ani...

— Patru ani?! Crede-mă, Jirin, că nu-mi pot aminti tot ce am plasat... sau am șters... sau am deplasat... în Rețea în ultimii patru ani. Te rog amintește-mi subiectul textului.

— Desigur. Titlul era „Transformarea - un cadou minunat."

Fără să se poată abține Venade comentă:

— A... prostia aia... scuză-mă... te ascult. Cu ce te pot ajuta?

— Cred că este evident. Doresc să fac prietenului meu cadou o... transformare. Suport eu costurile.

Venade era destul de surprins că textul său are încă ecou, după atâția ani.

— Prețul e foarte convenabil. înainte de a discuta amă- *
nunte tehnice sunt obligat să te întreb dacă... prietenul... este de acord cu... transformarea... sa. De fapt, era bine să veniți împreună.

— lartă-mă, trebuia să precizez de la început: *eu* doresc să mă transform.

„în acest domeniu înveți toată viața!", se gândi Venade și, după o secundă de reflecție, repetă întrebarea, modificând o singură literă:

— în acest caz, trebuie să te întreb dacă... prietenul... este de acord cu... transformarea... ta.

— Cadoul ar trebui să fie o surpriză... nu i-am spus că mă întâlnesc cu tine.

Nu era nevoie ca Venade să mimeze surprinderea. Era, într-adevăr, contrariat.

— Stai puțin, Jirin, stai puțin, cadoul ăsta nu e o nucă *motola* sau un pahar de *stanko.* Este o *transformare,* nu prea ușor de făcut și aproape imposibil de... refăcut. Dacă Iui n-o să-i placă... s-ar putea să... plece... mă înțelegi? Adio prietenie... Gândește-te, am și eu o răspundere!

— Din acest motiv am venit aici. Trebuie să găsim amândoi o transformare potrivită. Ceva absolut acceptabil și pentru mine și pentru el. O surpriză foarte agreabilă, originală și, desigur... nepericuloasă!

— Ușor de spus, greu de... în sfârșit... să încercăm. Originală e imposibil, vei vedea și, din acest motiv, surpriza va

fi departe de... va fi puțin mai mică, să fie clar! Ai măcar o idee generală despre natura modificării dorite?

— Nu! Știu că genetica a progresat enorm...

— Una este progresul geneticii, alta e evoluția ingineriei genetice. Nu au prea mare legătură una cu alta. Una este să cunoști *perfect* genomul Păsărilor, alta este să înțelegi *perfect* cum poate fi modificat și cum poate fi transformată o Pasăre.

— Ce păcat! Credeam că primul pas perfect a fost urmat de al doilea pas perfect.

„Cum se va termina oare discuția asta?", trecu prin mintea lui Venade, care făcu următorul pas, mai mult sau mai puțin perfect, al explicației.

— Ai idee, Jirin, câte modificări ale fondului nostru genetic sunt posibile?

Pentru Jirin, milionul era cel mai mare număr imaginabil.

— Câteva milioane?

— Mii de miliarde! De fapt, sunt mult mai multe, aproape infinit de multe! Un ocean, un cosmos de modificări. Iar efectele posibile sunt și mai numeroase! Mai numeroase ca infinitul! Funcționarea fiecărei gene are zeci de consecințe, iar fiecare dintre însușirile care ne definesc ca Păsări este cauza interacțiunii a zeci de gene. Culmea e că unele verigi ale lanțului încep să lucreze sau se opresc din muncă numai când în corp intră anumite substanțe... Ca să nu mai vorbesc că avem vreo douăzeci și șase de mii de gene. Așa că...

Prin mintea lui Venade se rotea o țesătură nesfârșită de gene-cauză, însușiri-efect și fluxuri colorate de fluide care-i stăvili o secundă explicația însuflețită. Apoi întrebă:

— Câte transformări *admisibile* crezi că au fost identificate?

— Zău, nu știu. Ce înseamnă, te rog, *admisibile?*

— Adică fără efecte secundare nedorite. Poate n-o să-ți vină să crezi, dar cunoaștem numai nouăzeci și trei! Iar ceva mai mult de opt sute sunt catalogate *primejdioase.* Restul sunt considerate...

Jirin îl întrerupse.

— Ce înseamnă, te rog, *primejdioase?*

— Tu ce crezi?

— Am unele idei. Totuși... dă-mi trei exemple!

„Discuția devine interesantă. Să continuăm."

Venade trase aer în piept și scoase din memorie primul exemplu.

— Ți-ar plăcea, de pildă, să fii imună la Boala Violetă? Complet imună!

— Desigur!

— Chiar dacă ar crește riscul ca, pe la vârsta de șaizeci și trei de ani, să dobândești o gravă afecțiune... mentală?

Jirin dădu fără ezitare un răspuns neașteptat:

— Depinde de risc!

„O puicuță căreia îi place pericolul! Să vedem mai departe."

— Dar ce zici, dacă, așa, în patru-cinci zile, ai căpăta un cioc... luminos!

— Cum?! La ce mi-ar folosi? Să atrag noaptea insecte comestibile?

— „Puah!" Ai deveni, poate, mai atrăgătoare pentru prieteni.

— Poate! Și consecința... secundară?

— Un ficat cu treizeci la sută mai mic! Absolut sigur, e dovedit experimental pe struți și pelicani.

— Parcă n-aș încerca. Știu ce sunt pelicanii, Venade, dar struții... cum arată?

— Struții seamănă oarecum cu noi, dar sunt de două ori mai scunzi și au niște capete și ciocuri ridicol de mici. Nu mai comentez că se înmulțesc prin ouă moi, mici și multe, de culoare verzuie.

Din nou Venade respiră adânc și continuă.

— In sfârșit, ai dori să capeți, cam peste zece zile, o memorie nemaipomenită, absolută?

Jirin învățase deja să fie prudentă.

— Care ar fi aici pericolul? E posibil să nu mai pot uita... nimic?!

— Asta n-ar fi totul. La un moment dat, peste mulți ani, n-ai mai putea *memora* nimic, pentru că există, totuși, undeva, o limită... N-ai mai putea uita și n-ai mai putea memora nimic.

— Groaznic!

Jirin așteptă trei clipe și vorbi pe un ton scăzut:

— Speram, Venade, altceva, probabil e imposibil.

Fiindcă Venade asculta răbdător, Jirin spuse brusc:

— Speram să pot zbura! Fără vreun disc aerian.

Venade nu era deloc surprins.

— Jirin, asta este cea mai frecventă dorință de transformare a noastră, a tuturor Păsărilor, dar e o aspirație lipsită de speranță.

— Dar de ce? De ce?

— Foarte simplu. Ca să zburăm ar trebui să fim de multe ori mai ușoare, adică mult, mult mai mici.

— Cred că multe Păsări ar accepta.

— Poate, dar ar dori să rămână la fel de inteligente cu un creier de câteva ori mai mic, identic structurat. *Asta* e Problema Nerezolvabilă.

Jirin nu era încă descurajată.

— Atunci, Venade, aș putea să mă transform într-o puicuță *splendidă?* Asta ar fi, absolut sigur, o surpriză pentru... Ce zici, e periculos?

„Nu e splendidă, dar nici nu arată foarte rău!", aprecie Venade, iar cu voce tare ceru o definiție.

— Spune-mi, te rog, Jirin, ce înțelegi prin „puicuță splendidă".

Jirin știa *exact* ce înseamnă asta.

— înseamnă o puicuță cu figură, proporții și personalitate splendide!

Venade era surprins de concizia și exactitatea, cel puțin calitativă, a definiției. „Cu ce se ocupă puicuța asta de fapt?"

— Jirin, în acest caz transformarea nu implică niciun pericol, dar... pentru fiecare curcan... figură, proporții și personalitate splendide înseamnă altceva. Ai putea să-mi arăți o puicuță care este splendidă pentru *toți* curcanii?

— Nu cred că există.

— Eram sigur. Dar ai putea să-mi arăți o puicuță care este splendidă pentru... prietenul tău?

— Da, dar... personalitatea... ar fi mai greu de descris. Ar fi perfectă, Venade, transformarea mea într-o puicuță splendidă ca... fizic și cu... personalitatea mea. Surpriza ar fi totală!

— Aici am dorit să ajung. O modificare fizică foarte... te rog să mă scuzi... amplă... de acest fel este posibilă și ne- periculoasă, dar presupune schimbarea personalității. S-a făcut foarte rar, pentru că eu-ul Păsărilor depinde și de fizic. N-ai mai fi tu, Jirin, ai fi... ce mai... ai fi altfel... te-ai transforma într-un mod imprevizibil!

După o pauză de reflecție, Venade îndrăzni să adauge:

— Ceva îmi spune, Jirin, că prietenul tău nu te admiră numai pentru fizic...

Jirin rămase mult timp tăcută.

— înțeleg că singura opțiune este consultarea listei celor nouăzeci și trei de modificări acceptabile, admisibile, banale, demult cunoscute și demult aplicate. Unde ar mai fi surpriza cadoului, unde ar mai fi originalitatea?

— Eu te-am prevenit!

— Tu, Venade, ai... te-ai transformat vreodată? Nu observ nimic.

— E secretul meu!

Jirin însă nu renunțase.

— Venade, ce-ar fi să... combinăm două-trei mici „admisibile"? Care e termenul corect? „A suprapune", „a corela"?

„începe să-mi placă puicuța asta!" se gândi Venade, încercând să păstreze o atitudine la fel de moderată.

— Asta, Jirin, nu s-a încercat foarte des. Aș zice că rezultatele au fost destul de interesante. Dacă mai rămâi aici încă o oră, două...

— Pentru asta am venit.

— Atunci vom consulta împreună baza de date. E mult de lucru. Privește ecranul cel mare din stânga. Acum voi realiza tabelul perechilor de combinații... iar acum tabelul combinațiilor triple... culorile înseamnă... vezi?... unele grupuri se deplasează, altele rămân pe loc... iar tratamentul biochimic va dura cel mult o lună... cu pauze de câteva zile între... și va depinde de... privește coloana a patra... dozajul și debitul cer multă atenție... va fi un cadou interesant și... original...

7/14 Roz și

Tânărul Amarila micșoră intensitatea luminii și se așează pe pătratul covorului cald și moale.

Știa că INFO este *mașina care răspunde întrebărilor inteligent formulate,* un fel de Video în care imaginile și sunetele sunt provocate de întrebările sau comenzile celui conectat, fără un scenariu prealabil. Și, mai presus de toate, este sipetul infinit în care este păstrat tot ce a aflat, imaginat, descoperit sau inventat vreodată orice Pasăre. Tot!

Este mașina celor plini de curiozitate, a celor dornici să afle cât mai multe, să cunoască Probleme Rezolvate și Nerezolvate. Este spațiul virtual al celor care, având în față o imagine care provoacă teamă, nu se întorc și pleacă fugind, ci întind prudenți ciocul, întrebându-se: „oare asta ce este?" Sau este, pur și simplu, busola tinerilor aflați la prima răscruce a cunoașterii, dornici să încerce drumuri posibile pe care ar merita să pășească.

Viața este atât de lungă!

Prinse cu grijă plăcuța flexibilă, o strânse cu putere în colțul drept și apoi o lovi ușor în centru. Dorea cât mai

multe imagini și sunete, nu numere, cuvinte și tabele. Apoi miji ochii.

Artă, tehnologie, rețete culinare, mentalități, filosofie, limbaje artificiale, medicină, geografie...? Nu! Astăzi, Amarila era decis să pună întrebări... cosmice!

— Cum arată Galaxia Păsărilor?

Ochii lui Amarila se umplură pe dată cu un vid negru plin de puncte luminoase care se mișcau lent, în grupuri. Stoluri imense, pe culoarul curb al unei piste aeriene nevăzute. Niciunul nu se grăbea, niciunul nu încetinea. Imaginea se modifica încet, sugerând îndepărtarea, iar punctele se uniră treptat într-un nor alb, spiralat. Undeva, puțin dincolo de margine, alte trei mici pete albe. Sateliți galactici ? In centru... o pată întunecată, un nimic rotitor, strălucitor de negru!

La un moment dat, discul spiralat și neașteptat de subțire se opri. Timp de un minut nu se întâmplă nimic și Amarila se hotărî să continue.

— Care sunt dimensiunile Galaxiei Noastre?

Două săgeți și două numere s-au suprapus pe imagine. „Logic, numai două numere, diametru și grosime...".

— Câte stele sunt în galaxia noastră?

Nu era o întrebare la care aparatul să poată răspunde cu o imagine. Sau poate da? Apăru instantaneu viziunea unui număr cu foarte multe cifre, colorate ca iarba din pădure. Pe Amarila nu-1 mira numărul mare de cifre, nici culoarea sau aspectul lor tridimensional. Era surprins că niciuna dintre ultimele cinci cifre nu era zero!

— Cunosc Păsările numărul exact al stelelor din galaxie, peste două sute de miliarde?

Un „da" luminos și pe ton mai înalt, inconfundabile.

— Câte planete există în galaxia noastră?

In culoarea deșertului, același număr de cifre, aceeași lipsă de zerouri în coada șirului de simboluri! Amarila observă că numărul uriaș de planete era, totuși, cam de două ori mai mic decât numărul de stele. Nu dorea să se abată de la direcția principală a căutării, nu întrebă „care e definiția termenului «stea»?" sau „ce însemnă «planetă»?".

— Câte planete locuibile există în galaxia noastră?

Norul alb și pufos al spiralei galactice, rotindu-se lent, înlocui grupul de cifre. Nu mai era nevoie de niciun număr. Mai puține decât degetele a două Păsări! Unsprezece - „de necrezut, doar unsprezece", se gândi Amarila - foarte mici discuri, în toate nuanțele, erau presărate ici- colo, destul de uniform. Culorile erau naturale, reale, culori admirate prin telescoape de ochii Păsărilor. Unul dintre ele clipea albastru intens. „Ahah! Unay! Deci, de fapt, fără noi, numai zece!" Niciunul aproape de centrul spiralei, iar altul, agățat de margine, părea speriat de abisul din spatele lui.

Amarila știa că „planetă locuibilă" înseamnă „planetă care are, la suprafață, apă lichidă, cel puțin un miliard de ani". Era, totuși, curios în ce fel va răspunde INFO la întrebare, prin imagine sau sunet.

— Care este definiția „planetei locuibile”?

Pe ecran apăru o plajă largă, pustie, acoperită cu un strat verde-albastru de licheni, scăldată de valurile înspumate ale oceanului. Chiar în centrul imaginii, destul de jos deasupra orizontului, se vedea discul galben-verzui, nemișcat, al unei stele. Lent, foarte lent, discul creștea și devenea tot mai roșu. Culoarea plajei se schimba încet, până când... da... se transforma în culoarea nisipului. Când cercul stelar deveni cam de două ori mai mare și mult mai luminos, oceanul apropiat... fără îndoială, oceanul a început să fiarbă...

Amarila era sigur că toate planetele locuibile, atât de puține, au un nume, neapărat un nume frumos!

— Listează planetele locuibile, cu nume, distanță, vârstă și... și... prezență de oxigen!

Pe ecran a apărut un tabel atât de simplu încât părea urât.

„Iheh, niciuna nu este mai aproape de zece mii de ani-lumină! Și niciuna mai departe de cincizeci și cinci de mii de ani-lumină."

Amarila constată, foarte surprins, că Unay este cea mai tânără dintre toate!

Și numai trei aveau o atmosferă respirabilă pentru Păsări. „Trei din unsprezece? Locuibile, fără oxigen?! Locuibile pentru cine!? *Fără oxigen* înseamnă, de fapt, fără plante, iar fără plante înseamnă, desigur... fără viață... poate cel mult bacterii violete... Locuibile, dar nelocuite... de miliarde de ani!? Iar *cu oxigen* înseamnă viață... viață... viață!"

— De ce opt planete locuibile sunt lipsite de oxigen?

Nu se vedea și nu se auzea niciun semnal clar de „da" sau „nu". Problemă Rezolvabilă? Problemă Nerezolvabilă?

Amarila știa, din experiență, că întrebările care începeau cu „de ce?" primeau foarte rar un răspuns. Totuși, peste câteva secunde, mașina afișă o listă, încă și mai posomorâtă decât prima. Șase răspunsuri posibile la ultima întrebare, pe cât de ciudate, pe atât de demne de atenție. „Lipsa suprafețelor de uscat." Hac! „Lipsa azotului atmosferic." Hue! „Prea puțin magneziu în oceane." Hec!

Mai bizar și foarte interesant era că celelalte două planete oxigenate erau cele mai bătrâne dintre toate, extrem de vechi, rotindu-se în jurul a două mici stele roșii. „Cea mai nouă și cele mai vechi! Unay, Planeta Roz și Planeta Verde! Asta înseamnă ceva! Asta înseamnă ceva? Precis înseamnă ceva, dar ce?"

— Cât timp va rămâne Unay locuibilă?

Amarila așteptă cu destulă emoție răspunsul, care sosi imediat. Pe ecran apărură două numere, între care diferența era neașteptat de mare. „E foarte clar că... nu e foarte clar... nici pentru experți", se gândi Amarila. „E puțin, e mult, e foarte mult...? Să vedem dacă... cei Roz și cei Verzi..."

Formulă aceeași întrebare de încă două ori. De fiecare dată, tripletele micilor cercuri ale simbolului „infinit" se plimbară în toate direcțiile prin fața ochilor săi. „Infinit nu se poate, probabil înseamnă un număr uriaș, imposibil de estimat. Norocoșilor!"

— Există Civilizații Străine în Galaxia Păsărilor?

întrebarea fusese pusă de multe ori, era banală și foarte precisă, cu numai două răspunsuri posibile, fiecare oferind un singur bit de informație. Totuși, nu vedea și nu auzea un semnal clar de „da" sau „nu", semn că răspunsul era necunoscut sau discutabil.

„Să mă ocup câțiva ani din viață cu teoria planetelor locuibile sau cu teoria Civilizațiilor Străine? Câți ani oare?

» >

Să caut altceva? Muzică, bioinventică, robotică, rețete culinare, politică, psihologie, filosofie, limbaje naturale, programare economică, medicină, prevederea cutremurelor...?"

„Buria ce ar spune?"

8/14 Sfârșitul lumii

— Tată, ai timp de discuții savante vreo jumătate de oră?

Tonul lui Harți era glumeț, dar avea o privire sobră.

— Pentru tine, da, am timp, dragul meu. Hai să ne așezăm aici. Te ascult.

— Am aflat, nu știu de unde, că *educația* puilor are trei scopuri și trei efecte: dezvoltarea, formarea și informarea.

Dipolio își privi puiul cu mirare, curiozitate și admirație.

— Harți, nu crezi că educația puilor e o problemă puțin prea complicată pentru vârsta ta?

Harți era foarte serios, poate prea serios.

— Sunt sigur de asta, dar nu înțeleg ce caută în această tripletă *dezvoltarea,* ce legătură are educația cu dezvoltarea. Nu cred că mă dezvolt pentru că sunt tot mai educat. Poate mă dezvolt pentru că fac sport sau...

— Nu este vorba de dezvoltarea corpului, ci a minții, a... creierului!

— A creierului?!

— Cum să-ți explic? Până la vârsta de aproximativ douăzeci și unu de ani, educația modifică, mai exact,

structurează, tot mai complex creierul puilor de Păsări. Puii devin tot mai inteligenți pentru că sunt tot mai educați, în primul rând pentru că sunt permanent bombardați cu informații și...

— Indiferent de informații?

— Mai mult sau mai puțin. De fapt, în tripleta de care vorbeai, componentele se influențează reciproc. In Norii Argintii se folosea, până în urmă cu vreo zece generații, o scriere foarte complicată, pe care puii o învățau începând de la trei ani...

— Trei ani?! Nu se poate!

— ...și, din acest motiv, inteligența lor se dezvolta puțin altfel decât în restul lumii.

Harți așteptă o clipă, parcă pentru a da timp tatălui său să-și pregătească răspunsurile, și apoi spuse, atacând subiectul principal:

— Unul dintre educatorii noștri naturali ne-a cerut să concepem, probabil pentru a ne informa, forma și dezvolta, în același timp, un text despre... despre...

Dipolio nu înțelegea ezitarea lui Harți.

— ...despre sfârșitul lumii!

— Despre sfârșitul lumii!? S-a gândit mult educatorul ăsta? Cum îl cheamă?

— N-are importanță, tată! Doresc să discutăm acum această problemă. Științific, dacă știința Păsărilor s-a ocupat de asta! „Sfârșitul lumii" este posibil sau există numai în mintea Păsărilor?

— Ei bine... dacă insiști... discutăm. Poți înregistra sonor totul.

Dipolio se gândi cam un minut și apoi începu, în stilul său caracteristic.

— îmi imaginez șase tipuri de „sfârșit al lumii".

— Șase?

Harți părea dezamăgit. Poate spera ca tatăl să cunoască numai unul-două sau poate, dimpotrivă, paisprezece sau douăzeci și unu, dar Dipolio începuse deja să parcurgă lista sa de dezastre.

— Aș începe cu cea mai mare catastrofă posibilă: sfârșitul întregului Univers!

Era rândul lui Harți să fie surprins, dar nu spuse nimic.

— E vorba de Ritmul Cosmosului. Această problemă a fost rezolvată atunci când s-a descoperit că există o valoare minimă și o valoare maximă ale densității și temperaturii, de fapt, niște constante universale. Spațiul cvadri- dimensional infinit, adică Universul, pulsează aperiodic între cele două stări extreme. Rămâne în fiecare stare- limită un timp nedefinit, o fracțiune de secundă sau mii de miliarde de ani. Nu e clar *de ce* părăsește o stare-limită. S-ar putea să fie o Problemă Nerezolvabilă. într-un spațiu infinit și într-un timp infinit se poate întâmpla *oricel* Orice este permis de legile cunoscute ale științei Păsărilor! Asta-i tot!

— începuse să mă doară capul și aripa dreaptă.

Dipolio se simți obligat să adauge:

— Ar mai fi de spus că acum Universul se află în expansiune. Densitatea și temperatura, la scară globală, scad, scad, scad...

— Cât timp vor scădea?

— Nimeni nu știe! Vor tinde asimptotic spre zero...

— Această... expansiune... este un pericol pentru noi, va însemna „sfârșitul"?

— La un moment dat, peste eoni, inflația asta generală și totală va fi incompatibilă cu existența stelelor, planetelor, Păsărilor, ba chiar a atomilor!

Harți era mai perspicace decât credea Dipolio.

— Ceva trebuie să rămână...

— ...dar nimeni nu știe ce. Unii au denumit această ipotetică stare finală, lipsită de structură, „haos rece". Desigur, cealaltă stare extremă, la fel de „fără structură", a primit numele de „haos fierbinte".

Dipolio se opri un moment și spuse:

— Acesta ar fi primul tip de „sfârșit al lumii". La scară... *universală.* Nu e cazul să ne îngrijoreze. Există altele, mult mai apropiate în timp și spațiu...

— Care? Care?

— Aș continua cu distrugerea Galaxiei Păsărilor, într-un Univers rămas intact, ordonat și... minunat.

— Am văzut odată imaginea telescopică a unei galaxii spulberate la trecerea pe lângă un... pe lângă o...

— Știu la ce te referi, dar eu mă gândesc la un fenomen mult mai simplu. Ai văzut norișorul alb care se zărește pe cer în constelația Crapului?

— Nu, răspunse Harți glumind, pentru că am confundat întotdeauna crapul cu bibanul, dar...

Dipolio continuă imperturbabil, începuse să-l intereseze subiectul.

— Este singurul obiect din afara galaxiei noastre care poate fi văzut cu ochiul liber. Desigur, cu ochiul nostru de Pasăre.

— Ce este?

— Este Galaxia Șarpelui.

Harți nu mai ciripi deloc.

— Nu sună prea liniștitor.

— Este un grup de stele de vreo două ori mai mare, din toate punctele de vedere, decât galaxia noastră. Se îndreaptă direct spre noi!

— Vrei să spui, tată, că...

— Vreau să spun că peste două virgulă nouă miliarde de ani... cele două galaxii se vor ciocni... mai bine zis, vor *începe* să se ciocnească!

— Se vor lovi stelele și planetele?!

— Absolut deloc, stelele și planetele sunt fire de praf față de distanțele enorme dintre ele. Sute de miliarde de stele și planete vor trece unele pe lângă altele... dar...

- Dar?!

— ...dar, așa cum Nutep obligă mereu Unay să se rotească în jurul său, așa vor face și stelele care vor trece unele pe lângă altele. Traiectoriile lor frumoase de azi se vor transforma în traiectoriile lor foarte urâte de mâine.

Dipolio era tot mai adâncit într-o reverie neașteptată.

— Cele două splendide spirale galactice de azi vor deveni mâine un bulgăre inform de stele. Unay va fi arun-

cată cine știe unde, departe de Nutep... iar Nutep aruncat cine știe unde, departe de... departe de orice... cred că voi scrie o poezie despre asta...

Harți dorea acum să discute cu *omul de știință,* nu cu *poetul* Dipolio și interveni:

— Pe locul trei ce „sfârșit" ar fi?

— Mssm, da, cred că ar trebui să fie... dispariția Unay! Cu totul! Unay, care spune „adio" unei galaxii rămasă la fel de frumoasă ca înainte.

— Este posibil?

— Este sigur! Totul depinde de Nutep. Nutep al nostru este o stea mare. Există și stele uriașe, de zece, cincizeci sau chiar de o sută de ori mai mari, dar sunt foarte rare. Trei sferturi dintre stele sunt *mai mici* decât Nutep. Iar cu cât o stea este mai mare, cu atât moare mai repede!

— înțeleg. De fapt, nu înțeleg. De ce trebuie să dispară Unay dacă moare Nutep. Ar trebui să înghețe într-o zi sau poate după un an și gata!

— Pentru că o stea atât de mare ca Nutep nu moare așa cum crezi tu, ci... altfel. încet, încet, va începe să crească tot mai mult... tot mai mult... tot mai mult... până ce va înghiți Unay!

Dipolio se întrebă ce efect sentimental a avut „sfârșitul numărul trei" asupra lui Harți, dar puiul său remarcă pe un ton calm:

— Sunt sigur că și acest „sfârșit" se va produce peste miliarde de ani!

— într-adevăr. Continuăm sau...?

— Numărul patru!

— Ar trebui să fie pe listă pieirea tuturor ființelor de pe Unay, fără ca Nutep și Unay să pățească ceva... Este mai greu de imaginat așa ceva. Vezi tu, odată ce viața a apărut aici, e foarte greu de distrus. Un biolog a remarcat în glumă că Unay este... infectat cu viață și infecția este foarte dificil de înlăturat! Au avut loc uneori evenimente geologice sau astronomice care au făcut să dispară o mare parte dintre specii, dar *toate...* niciodată! De fapt, existența noastră, a Păsărilor, e o dovadă că „numărul patru" nu a avut loc niciodată.

Harți întrebă neașteptat:

— In trecut nu, dar în viitor?

— Spre deosebire de celelalte trei, acest „sfârșit" nu va amenința niciodată învelișul viu al Unay. Aici, biosfera nu poate dispărea decât împreună cu planeta. Se pare, însă, că „numărul patru" a avut loc, cândva, pe Nurtas, planeta a doua de la Nutep. Nu vom ști niciodată dacă acolo a trăit ceva... sau cineva...

După câteva clipe, Harți îndrăzni să întrebe:

— Ce s-a întâmplat acolo?

— Treptat, Nurtas, perla cerului, a fost acoperită cu lavă... un ocean de lavă... venită din adâncuri...

— Groaznic!

Tăcură amândoi câteva clipe. Un moment, Dipolio uitase care ar trebui să fie „numărul cinci", dar veriga ruptă a lanțului de catastrofe se refăcu logic în mintea sa.

— Aș pune pe locul următor stingerea speciei Păsărilor Inteligente Frumoase, ca parte a unei biosfere rămasă înfloritoare...

Dipolio tăcu. Stătea nemișcat, gânditor, parcă mirat. Mintea sa analitică descoperise că motivul concret al nenorocirilor era, de la un „număr" la altul, tot mai dificil de imaginat.

— Tată...

— Da, mă gândeam care ar putea fi cauza „numărului cinci". Ce ar putea anihila Păsările, lăsând intact restul biosferei sau cea mai mare parte a sa? Aici ar fi mult, mult mai mult de discutat.

Harți se temea că tatăl său va încheia discuția dintr-un motiv sau altul.

— Doresc să continuăm.

— Continuăm, continuăm, nu m-am gândit să ne oprim, doream doar să înțeleg... Ești atent?

— Foarte atent!

— De când a apărut Viața, pe Unay s-au produs, din când în când, dezastre naturale care au distrus, lent sau dintr-odată, o parte mai mică sau mai mare a speciilor. Uneori, planeta a devenit treptat foarte rece și nicio ființă nu s-a simțit prea bine. Alteori, au țâșnit din pământ lavă și gaze fierbinți, iar vulcani uriași au otrăvit aerul și apa zeci de mii de ani! Da, zeci de mii de ani! Mult mai rar, dar cu efecte la fel de teribile, minunatul nostru Unay a fost lovit de pietroaie venite de departe, din abisul infinit al cosmosului.

— Știu că tu cauți astfel de bolovani rătăcitori prin spațiu...

— Da, dar nu despre asta doresc să vorbim acum. Vreau să spun că nenorocirile de care am vorbit pot amenința sau distruge biosfera, dar *nu* Păsările! Ar fi reușit poate cu nouă, paisprezece sau douăzeci și opt de generații în urmă, dar acum *nu!*

- Nu?!

— Nu, pentru că acum *știm* ce să facem în caz de pericol! Mai mult decât atât, acum *putem* face ceea ce trebuie!

— Nu văd cum!

— Nu e foarte simplu, dar se poate!

Dipolio se gândi că este dificil să explici cum se face *„pâinea"* dacă nu știi ce înseamnă *„grâu"* și *„făină"* și începu comentariul de departe.

— Există, Harți, o lege a naturii care are drept efect faptul că este mult mai ușor să produci căldură decât frig.

- Da?!

— Dacă Unay ar fi amenințată de frig, noi, Păsările, am putea rezolva problema. Oceanele s-ar umple repede de submarinele noastre fierbinți, care ar umbla de colo-colo permanent, iar dacă oceanele ar fi încălzite, s-ar încălzi totul, atât cât ar fi nevoie. Problema este că acum folosim cantități colosale de energie și, o mică parte, se transformă, ai ghicit, în căldură, în foarte multă căldură. Unay este acum o planetă caldă nu numai datorită lui Nutep, ci și pentru că Păsările încălzesc totul. Suntem amenințate de căldură, nu de frig!

— Și atunci?

— Am redus oarecum căldura prin reducerea populației. Din acest motiv suntem, aici și acum, numai un miliard de Păsări! A ajutat mai mult plasarea în afara Unay a multor mașini producătoare de căldură. Adevărata rezolvare, rezolvarea definitivă a problemei, a fost praful.

— Praful?!

— Pe Denii funcționează zeci de instalații automate care produc praf. Iar praful este propulsat electromagnetic, tonă după tonă, undeva, în spațiu, între Nutep și Unay, exact în zona necesară. Particulele de praf au dimensiunea potrivită și fac umbră exact atât cât trebuie... atâta timp cât fluxul de praf are debitul necesar. Nici nu e nevoie de prea mult praf, chiar dacă norul de particule are tendința să se împrăștie. Este drept, culoarea lui Nutep privit de pe Unay s-a schimbat puțin!

— Deci, dacă acest praf ar lipsi...

— Pe Unay ar fi cald, cam prea cald... datorită nouă, Păsărilor...

Harți își aminti de cealaltă problemă.

— Iar bolovanii...

— Problema este rezolvabilă dacă sunt detectati cu cel puțin o generație înainte de a lovi Unay. Dar până acum nu a fost descoperit niciunul periculos.

— Dar dacă s-ar descoperi...

— Atunci am lipi bolovanul de niște motoare cu putere enormă, care l-ar împinge puțin câte puțin... mai încolo.

Ar fi suficient să-l deplaseze o miime de pas pentru a îndepărta pericolul.

— O miime de pas ar fi suficient?!

— Da, pentru că treaba asta s-ar face departe, foarte departe de Unay. Dintr-un pericol, trecerea asteroidului pe lângă gardul curții noastre s-ar transforma într-un frumos spectacol.

Dipolio nu uitase de supervulcan.

— Cu un supervulcan ne-am descurca însă mult mai greu, chiar dacă erupția s-ar produce, probabil, pe fundul oceanului. Cum să oprești un supervulcan, cum să eviți sau să limitezi intoxicarea generală a planetei? Experții s-au gândit mult timp la asta. Se pare că într-o asemenea eventualitate îngrozitoare ar trebui să ne retragem pe câteva insule...

— Oricum trăim pe șase foarte mari insule... și în șapte state.

— ...pe câteva *insule de civilizație,* pe continente, în oceane sau chiar în cosmos. Acolo ar trebui să păstrăm sau chiar să dezvoltăm Civilizația Păsărilor. Cu orice preț, timp de zeci de mii de ani! Iar când efectele erupției se vor fi diminuat... ne vom întoarce pentru a recuceri Unay!

Dipolio făcu o pauză și adăugă:

— Se consideră că această problemă este o Problemă Rezolvată. Ți-am spus toate astea pentru că, se pare, nu mai există pericole naturale în stare să ne desființeze și, cu atât mai mult, să păstreze biosfera neschimbată. De aceea pericolul...

— ...„numărul cinci"...

— ...nu poate fi decât un fenomen care, cum să spun, poate afecta complet numai Păsările, generat chiar de noi, Păsările.

Harți nu părea derutat.

— Război Total?

— Posibil, dar foarte puțin probabil.

— Inginerie Genetică scăpată de sub control?

— Greu de crezut, din motive pur tehnice. Poate nanoroboții sau Inteligența Artificială.

— Ce sunt nanorobotii?

— Sunt roboți de dimensiuni microscopice, care fac tot felul de lucruri. Dar Păsările sunt foarte atente ca ei și cele câteva Inteligențe Artificiale care există azi să nu se poată reproduce.

Harți remarcă:

— Observ că primele trei „sfârșituri" sunt *certe,* în timp ce ultimile două par doar *posibile.* Mă înșel? Care este „numărul șase"?

— Logic, ar trebui să fie înlocuirea Civilizației actuale a Păsărilor cu alta, complet diferită. Păsările ar continua să existe, dar...

— Nu prea seamănă cu un „sfârșit al lumii".

— Ar fi sfârșitul lumii *noastre.* De aceea este trecut pe listă.

Harți se gândi puțin și întrebă curios:

— Tată, lista asta este... *oficială* sau e produsul imaginației tale?

— E lista *mea* și, cel puțin în cazul primelor trei puncte, *nu* e efectul imaginației mele bogate. Probabil că unii filosofi, psihologi, sociologi și economiști au reflectat și ei la asta... Nu-mi vine să cred că eu, tu și educatorul tău natural suntem singurele Păsări care am făcut acest lucru.

Harți era acum mult mai vesel.

— Tată, mi-a plăcut mult discuția. Mă simt mult mai informat și mai... *dezvoltati* Iar educatorul va avea la ce să se gândească.

— Și eu! Doresc, totuși, să discut cu el, e prea ciudată tema asta educativă.

Educativă?

9/14 Tribul

Casa unde locuia Filtens era aproape de zona de coborâre a discurilor, la câteva minute de mers pe jos. Venade nu se grăbea. Știa că va vedea în curând amestecul mai puțin obișnuit de lemn, cristal, metal și piatră al clădirii pe care o admirase întotdeauna, ascunsă încă de arborii scunzi.

Imediat după ce părăsise vehiculul, văzuse în apropiere aparatul lui Uvalon. Ii invitase Filtens pe amândoi? Nu se mai întâlniseră toți trei de anul trecut, de la aniversare. Mai chemase și alte Păsări? Ar fi trebuit să îl prevină. Venade încerca, fără succes, să-și imagineze motivul întâlnirii, motiv pe care puiul său nu dorise să-1 dezvăluie.

Poarta grădinii, niciodată încuiată... cărarea acoperită cu mușchi moi, portocaliu-pal, flancată de micul bazin acvatic și de movila scundă cu pietriș mărunt... intrarea unidirecțional transparentă... La trei pași de cadrul ușii, îl întâmpină melodia simplă, din trei tonuri joase, în urcare. Era identificat, era așteptat, era binevenit.

— Uvalon...

— Venade...

— Mamă, ia loc. Tată... intră, te rog...

Venade nu agrea complimentele false și spuse sincer:

— Uvalon, Filtens, felicitări pentru... aspect... elegante ca întotdeauna.

Uvalon și Filtens tăceau, iar Venade, după un moment de derută, întrebă contrariat:

— Uvalon, pari supărată, iar tu, Filtens... îmi spuneți și mie care este motivul invitației, îmi spuneți și mie ce se întâmplă?

Filtens nu-1 lăsă să aștepte.

— Tată, mama a venit puțin mai devreme, i-am spus... am încercat să-i explic... în câteva cuvinte... Voi pleca departe... departe. Voi pleca într-un Trib Sălbatic.

Venade încremeni. Vedea pete colorate în nuanțe închise mișcându-se lent, haotic, într-un spațiu fără limite. Auzea un vuiet ușor, un amestec ciudat de cascadă joasă și vânt puternic. înota într-un fluid cu o rezistență tot mai slabă, tot mai... Deschise ochii și o văzu lângă el pe Uvalon, gemând fără cuvinte.

— Filtens, puicuța noastră dragă și frumosă, ce s-a întâmplat, cum ai ajuns să iei hotărârea asta îngrozitoare?

— Tată, nu e ușor de explicat... dar...

— Ai o muncă destul de importantă, ai prieteni buni, poți avea tot ce-ți dorești, poți rezolva orice problemă...

Venade se opri, deocamdată nu găsea alte argumente, iar Filtens spuse:

AO

— Tată, nu am nimic important de rezolvat și pot avea, într-adevăr, aproape orice. Dar... cu ce preț?

Uvalon își revenise și, în același timp cu Venade, întrebă:

— Cum „cu ce preț?".

Venade continuă, contrariat:

— Nu înțeleg. Cu preț... zero... ca toate Păsările.

Filtens suferea aproape la fel de mult ca ei și căuta încă motivații mai solide. Spuse încet:

— Trăim într-o lume în care totul are prețul zero. Totul! Simt că mor, mamă, nu sunt fericită, tată, și... am hotărât să... plec. Asta e!

— Să pleci într-un Trib Sălbatic?! Crezi că acolo vei fi fericită? Acolo trebuie să lupți pentru orice...

Uvalon se opri, gândindu-se că nu era contraargumentul cel mai potrivit pentru Filtens, apoi continuă:

— Va trebui să lupți pentru apă și hrană...

— Da, mamă.

— Nu vei avea medicamente și...

— Da, tată.

— Vei fi nevoită să... să naști!

— Da, mamă.

— Iar *dorința* de viață va deveni *speranță* de viață!

— Da, tată, o speranță de viață probabil nu prea mare. Dar ce viață!

Venade simțea că va asculta din nou, în curând, vuietul cascadei și vântului, dar o auzi pe Uvalon întrebând:

— Vei pleca singură?

— Nu, voi fi împreună cu Amarila.

— Cum, curcanul acela, cu pene albastre și roșii la coadă și pe aripa stângă, te-a convins să...?

— Nu, mamă, *eu* l-am convins pe el.

— Iar el, așa drăguț, inteligent și informat cum este, a acceptat această...?

— Da, mamă, pentru că ține foarte mult la mine... foarte mult... înțelegi?

Venade știa că viața lui nu va mai fi niciodată la fel și întrebă:

— De fapt, unde plecați?

— Foarte probabil în Belamor. Acolo sunt două zone sălbatice și cele mai multe triburi. Vom încerca să ajungem într-o regiune mai înaltă, nu ne place savana sau jungla.

— Veți căuta... veți încerca... Peste cât timp plecați?

— Cam peste o săptămână.

Uvalon își găsea greu cuvintele.

— Filtens, tu ești primul meu pui...

— Da, mamă.

— Te voi mai vedea vreodată?

— Voi încerca să iau legătura cu voi din când în când, poate la trei ani odată. Nu va fi prea ușor.

— Vei încerca... din trei în trei ani...

Uvalon se opri. Un suflet gol care se umplea încet cu durere și tristețe, iar mângâierea blândă a lui Venade nu ajuta prea mult.

Filtens încerca să convingă, încerca să se convingă că perspectivele nu sunt chiar foarte sumbre. Nu dorea să repete dialogul cu Amarila.

— Mamă, tată, viitorul nu este atât de întunecat pe cât pare. Probabil. Se poate trăi acolo. Am aflat destul de multe...

— De unde ai aflat? Credeam că...

— Zonele sălbatice nu sunt complet izolate. Foarte rar unele Păsări se întorc de acolo și povestesc.

— Se întorc? De ce au mai plecat? N-am întâlnit niciuna.

— Vin uneori acolo și turiști dinafară, dar pleacă repede.

— Am vorbit și eu cu unul.

— Viața primitivă este studiată de oameni de știință de tot felul. Cei mai multi stau la mare înălțime, în discuri, și analizează de la distanță... zi și noapte...

— Ce poți descoperi de la distanță? Doar nu privești Denii prin lunetă.

— Poți afla destule. Mai sunt și cutiile cu mesaje.

— Astea ce sunt?

— Sunt cutii plasate la limita zonelor sălbatice, la mare distanță una de alta. In ele, cei *dinăuntru* pun mesaje scrise, cu numele expeditorului și al destinatarului. Din când în când, foarte rar, cutiile sunt golite de cei *dinafară* și...

— De ce sunt golite foarte rar?

— Pentru că sunt foarte rar umplute... iar de la Pasărea... primitivă... care trimite vestea, până la cutie, mesajul trece prin multe ciocuri, de multe ori vine de la depărtări uriașe.

— E trimis din cioc în cioc?!

— Da, pentru că...

Venade bănuia răspunsul, dar Uvalon interveni cu voce abătută:

— Cum este viața acolo, Filtens, viața obișnuită?

— Viața e grea, mamă, pentru că toate obiectele și tehnologiile care au legătură cu hrana, energia, sănătatea sau telecomunicațiile sunt produse acolo. Nu e admis nimic care vine de aici. Se trăiește ca în urmă cu paisprezece generații.

— Fără câmpuri electrice și magnetice?!

— Fără, tată, pentru că...

— Cu hrană obținută de la animale domestice?!

— Da, tată, pentru că...

— Fără discuri aeriene?!

— Fără, pentru că...

— Fără inginerie genetică?!

— Tată, doar nu-ți închipui că...

— Nu-mi închipui nimic sau poate, dimpotrivă, îmi imaginez orice...

— Pe de altă parte...

— „Pe de altă parte" ce? Hai, arată-mi partea cealaltă, minunată, strălucitoare ca diamantul, a monedei coclite de aramă!

— Pe de altă parte... există o întrecere...

Dar Venade nu putea încă să se abțină.

— întrecere, pentru ce? Pentru peștele din baltă, viermișorii din pământ sau pentru puicuțe?

— Tată, Triburile Sălbatice produc hrana în ferme, nu vânează și nu pescuiește nimeni prin păduri sau râuri, nu culege nimeni grâul sălbatic din văile umbroase. Pentru puicuțe, competiția este însă într-adevăr dură!

— Fil tens!

— Asta a fost o glumă, mamă. Doream să spun, tată, că e puternic stimulată o competiție pentru unelte și tehnologii noi, perfecționate sau inventate *acolo.* înțelegi?

- Nu!

— Nu poți avea curent electric, medicamente bune sau... motoare în lipsa unei tehnologii... cât de cât... avansate. Acolo viața e grea, dar toate Păsările luptă ca ea să fie mai bună, pentru ele, pentru puii și puii puilor lor! înțelegi?

— Dacă sălbaticii nu admit niciun... import, da, asta e singura soluție... lupta pentru orice... Ești pierdută, Fil-tens, ești pierdută!

Uvalon își privi puiul și spuse încet, tristă, dar cu glas neașteptat de ferm:

— îți mulțumesc, Filtens, pentru că mi-ai dăruit puțină... puțină speranță.

10/14 Piatra periculoasă

Piatră, metal, carbon, apă. Siliciu, oxigen, fier, carbon. Piatră, metal, carbon, apă. Aluminiu, oxigen, nichel, apă.

Marean urmărea șirul nesfârșit de simboluri care aluneca lent pe ecran, de sus în jos. Aștepta demult o schimbare a sensului, de la dreapta la stânga, sau măcar o oprire scurtă însoțită de un semnal sonor melodios, dar începuse să-și piardă speranța.

Folosea imaginea mai mult ca fundal relaxant pentru propriile temeri. Trebuia să fie curajoasă pentru a accepta unele idei, trebuia să fie îndrăzneață pentru a renunța la altele...

Programase aparatul să detecteze diamante, acolo, în gropile și șanțurile miilor de cicatrici care marcau figura asteroizilor de carbon. Era o idee care stârnise nedumerirea șefului și câteva „slaapi"-uri ale colegilor. De unde până unde diamante? Și totuși... dacă un meteorit de carbon, mai mic sau mai mare, lovește un alt bolovan de carbon... atunci... presiunea enormă, temperatura uriașă, vidul... cine știe... poate pe fundul craterului de impact

apare un mare diamant! Sau unul micuț! Pentru că, totuși, diamantele sunt carbon pur, nu-i așa?

„Bine, programează căutarea, dar gândește-te și la altceva, mai... productiv. Poate reușești să aplici ideea aici, în laborator, într-o instalație realizată *ad-hoc,* pentru a împodobi Centrul cu mici diamante" - consimțise șeful, glumind numai pe jumătate.

Sarcina tuturor, misiunea fundamentală, era de a perfecționa tot mai mult, mereu și mereu, algoritmul de căutare și identificare al asteroizilor periculoși. Definiția pentru „periculos" nu fusese ușor de stabilit. Dar, de mult timp, de foarte mult timp, toate stelușele urmărite pe cer de telescoapele automate se dovedeau lucruri cunoscute. Toate! Comete, asteroizi, nave-robot ale Păsărilor... Nepe- riculoși și neprimejdioase!

Orbită care include orbita Unay, obiect definit ca nepericulos. Orbită inclusă în orbita Unay, obiect stabilit ca nepericulos. Orbită care intersectează orbita Unay, obiect precizat ca potențial periculos. Zeci de clase, sute de grupuri și mii de sub-grupuri orbitale. Micile corpuri „potențial periculoase" deveneau „periculoase" numai dacă, peste cel mult patruzeci și nouă de generații, s-ar fi aflat în același loc, în aceeași oră, cu Unay. Douăzeci și unu de telescoape-căutător, vreo șapte plimbate în jurul Unay, scormoneau permanent sistemul Nutep, dar nu găseau nimic. Adică nimic periculos. Adică nimic interesant!

Intr-o zi, Marean avusese ideea de a clasifica automat „obiectele" după compoziție. Piatră, metal, carbon, apă.

Siliciu, oxigen, fier, carbon. Piatră, metal, carbon, apă. Aluminiu, oxigen, nichel, apă. Cinci categorii principale, douăzeci de sub-categorii, o sută trei sub-grupuri... Speranța ei secretă era să descopere în grupul aproape infinit al corpurilor pitice, obiectul care nu semăna cu nimic, bolovanul total atipic. Efortul părea chiar mai lipsit de perspectivă decât căutarea diamantelor. Dar poate, cândva... va uimi lumea astronomică a Păsărilor!

Marean își ridicase ciocul aproape vertical, cu ochii închiși, și se ridicase în picioare. „Marean are din nou o idee interesantă?", se întrebară colegii din jur. Brusc, Marean se așeză la loc și începu să tasteze grăbită ceva, aproape simultan cu degetele și cu ciocul. Din când în când, folosea și comenzi verbale destul de ciudate. „E clar, are din nou o idee interesantă!"

„Este o idee nouă. Vom vedea dacă e și rezonabilă. Poate e inutilă, poate nu." - se gândea Marean, grăbită să instruiască mașina pentru un nou tip de căutare. „Vom vedea într-o clipă dacă vreo categorie de orbite are ceva comun cu vreo categorie chimică. Sau invers! Intersecție? Dacă da, ce-ar însemna asta?"

Marean, destul de stresată, ezita să apese butonul verde. Deschise larg ochii, privi atentă ecranul și lovi ușor micul disc.

Nu putea crede ce vedea pe mica suprafață mată din fața sa! Sute de cercuri, mari, mici și mijlocii, în două culori, roșu și albastru, și sute de intersecții! Roșu egal grup orbital, albastru egal grup chimic, Roșu egal grup orbital, albastru egal grup chimic...

„Idee stupidă? Absurd, imposibil. Ceva îmi scapă. Toate au ceva comun cu toate? Scârtz!"

Marean filtră informația. O apăsare pe butonul roșu și pe ecran rămâneau numai cercurile roșii, categorii de orbite. O apăsare pe butonul albastru și pe ecran rămâneau numai cercurile albastre, categorii chimice. Roșu, albastru, roșu, albastru...

Se ridică și începu să se plimbe prin sala uriașă. Patru pași înainte, patru pași înapoi, patru pași înainte... Își aminti de căutarea lipsită de succes a bolovanului chimic atipic. Nu apăruse niciunul.

„Nu poate apărea nici acum. Pot verifica. Ia să măresc puțin imaginea. Mai mult, mai mult..."

La un moment dat, din neantul informatic dăruit de telescoapele-căutător, apăru, aproape de centru, un punct albastru. Cercurile dispăruseră în toate direcțiile.

„Imposibil, acolo unde nu a existat un punct albastru, nu poate exista nici acum unul! Nu poate apărea lângă Nutep un bolovan chimic atipic în trei ore!"

Marean era perseverentă și mări și mai mult imaginea. Punctul se transformă într-un mic cerc, care rezista încăpățânat la orice încercare de mărire a diametrului.

„Am mai văzut cerculețul ăsta albastru, dar atunci căutam altceva! Să ne gândim. Uneori, când cauți ceva, descoperi cu totul altceva!"

O apăsare pe butonul roșu și micul cerc albastru a fost înlocuit de o puzderie de puncte roșii. Buton albastru, cerc albastru, buton roșu, puncte roșii. Buton albastru, cerc albastru, buton roșu, puncte roșii...

„Hiip! E un mic grup de optzeci și unu de obiecte, o categorie chimică, dar orbital atipice. Nu sunt periculoase, ar fi țipat tot Unay-ul! luup! Scârtz! Ce ar trebui să caut mai departe? Am descoperit optzeci și unu de sub-grupuri orbitale noi?! Nu-mi vine să cred!"

Marean află imediat că cei optzeci și unu erau demult cunoscuți, din toate punctele de vedere. Nefiind periculoși, n-au interesat pe nimeni, niciodată.

„Dar optzeci și unu de sub-grupuri orbitale diferite, fiecare cu un singur obiect, asta n-a stârnit interesul? Chimic asemănători între ei, dar diferiți de orice alt obiect? Ia să vedem *cât* de asemănători sunteți. Piatră, metal, carbon, apă?"

Destul de surprinsă, Marean află din baza de date că obiectele erau *extrem* de asemănătoare. Foarte dezamăgită, se așează și privi nemișcată ecranul.

„Așadar, optzeci și unu de pietricele au făcut parte dintr-un bolovan și un pietroi care s-au ciocnit, iar fragmentele au zburat în toate părțile, fiecare pe o orbită atipică. Ce banal! Marean, ai făcut din nou o mare descoperire."

Marean intuia, totuși, o nepotrivire ciudată. Toate fragmentele erau incluse în același mic cerc albastru. „Un bolovan și un pietroi identice chimic și diferite de orice alți bolovani și pietroaie s-au întâlnit în spațiu?! Ce șansă ar fi? Ceva nu e în regulă."

Marean se ridică și începu să se plimbe din nou prin sală. Trei pași înainte, trei pași înapoi, trei pași înainte...

încerca să fie calmă, simțea că, peste puțin timp, trambulina flexibilă a imaginației o va arunca undeva, departe. Dar unde?

„Da, iată o altă idee, ar putea fi o alternativă. Nu s-a lovit nimic de nimic. A fost un singur bolovan chimic atipic, care s-a rupt în bucăți... Probabil nu era foarte solid și a trecut prea aproape de Toba, planeta gigant... Au mai fost cazuri. Dar atunci, orbitele fragmentelor ar trebui să fie foarte banale, absolut tipice... Nici așa nu e bine."

Marean avea senzația că privește printr-un cristal nu tocmai limpede. Dacă-1 rotea puțin, vedea mai bine unele zone din interior, dar altele se ascundeau privirii...

Deocamdată nu mai avea nicio idee.

„Trebuie să trimit o scurtă comunicare șefului, altfel va crede că sunt prea puțin productivă."

Peste numai câteva minute, Dipolio trimise răspunsul.

„Marean, ai idei interesante, dar ai uitat două mici amănunte: n-ai aflat *când* și *unde* s-a sfărâmat bolovanul! Ești plină de curiozitate științifică și perseverentă. Caută răspunsul și pune-1 în baza de date."

„Când și unde? Două întrebări interesante. Dar, ca să afli răspunsul... e ceva de muncit! Lanterna imaginației șefului trebuie folosită."

Marean programă mașina pentru a regăsi traiectoriile trecute ale pietricelelor. Nutep și planetele erau jaloane pe un drum interminabil, nu chiar lipsit de obstacole. Resursele de calcul ale Centrului erau cu adevărat mon-

struoase, gigantice, dar Marean alese totuși pentru analiză numai cele mai mari două fragmente. Departe, înapoi în timp, tot mai departe, tot mai departe... Undeva, în negura trecutului... o mie, un milion, o sută de milioane de generații... trebuie să existe un punct comun.

„O imagine e mai bună decât o mie de cuvinte. Care Pasăre a spus asta?"

Punctele albastre ale celor două fragmente se mișcau pe elipse alungite, nu foarte stabile, în jurul micului cerc galben care simboliza Nutep. In dreapta-jos, pe ecran, se schimbau cu o viteză uluitoare, cifrele unui număr tot mai mare, tot mai mare, tot mai mare...

Marean refăcu legătura peste o oră pentru a vedea ce se întâmplă. Mașina lucra.

A doua zi dimineața, mașina încă lucra.

Peste șase zile mașina încă lucra, dar Marean era pregătită să aștepte răspunsul mult mai mult timp.

„Limita ar trebui să fie vârsta lui Nutep, a planetelor, a tuturor cometelor și pietroaielor din sistem... adică aproape trei sute treizeci de zile de lucru..."

Semnalul așteptat a venit în timpul nopții, mașina lucrase mai mult de șase zile și jumătate. Marean se conectă imediat pentru a afla rezultatul. O *intensă curiozitate* o împiedica să doarmă mai departe.

„Deci, bolovanul s-a desfăcut în bucăți la peste treizeci de milioane de kilopași de Unay, în urmă cu peste nouăzeci și trei virgulă șase milioane de ani. Buun! Și ce-i cu

asta? Dipolio poate aștepta până mâine răspunsul, nu-l pot trezi acum."

Marean stinse lumina, încercând să adoarmă din nou, dar peste două clipe o aprinse iarăși. Nu gândea prea bine pe întuneric.

„Cum adică la treizeci de milioane de kilopași depărtare de Unay? Nu e nimic acolo! Nu planetă gigant, nu planetă mijlocie, nu planetă pitică, nu alți bolovani, nimic, nimic! Și tot nimic, nimic, era și în urmă cu nouăzeci și patru de milioane de ani. Mâine va trebui să aflu *de ce* s-a sfărâmat bolovanul."

Dar Marean nu mai putea să doarmă.

A doua zi, Dipolio o privea cu ochi întrebători și Marean crezu că știe motivul.

— Da, voi încerca să aflu *de ce* s-a sfărâmat pietroiul.

Dar șeful era mult mai plin de surprize decât își putea închipui Marean.

— Colega, *știu* de ce s-a fărâmițat pietroiul!

Dipolio nu spunea nimic, așteptând să vadă efectul cuvintelor sale. Pentru că nu observă niciun rezultat, Marean fiind complet derutată, o întrebă:

— Marean, reamintește-mi, te rog, *când* a fost distrus asteroidul?

— In urmă cu nouăzeci și trei virgulă șase milioane de ani.

— Spune-mi rezultatul exact!

Marean apăsă câteva butoane și vorbi, aproape mândră: — Nouăzeci și trei virgulă șase doi trei milioane de ani.

— Mai exact nu se poate?

„Unde vrea să ajungă? Ce dorește de fapt șeful?"

— Nu! O valoare mai precisă este imposibilă, depășește puterea...

— Să considerăm această valoare *adevărată,* adică în concordanță cu realitatea, în limita preciziei observațiilor...

„N-aș fi crezut că Dipolio are preocupări filosofice. Astronom și poet, știam..."

— Marean, îți spune ceva acest număr?

Oricât se străduia Marean, memoria nu-i oferea niciun cadou pentru șef, obligând-o să recunoască:

— îmi pare rău, nu-mi spune nimic. Chiar nimic!

Fără să vrea, pentru că își aprecia colega și subalterna, Dipolio deveni malițios:

— Marean, ai descoperit ceva, dar nu înțelegi semnificația descoperirii și, din acest motiv, nici importanța ei. S-a mai întâmplat în istoria științei...

Marean era deja foarte tristă.

— Despre ce este vorba?

— închipuie-ți, acest număr reprezintă exact, repet, *exact* numărul de ani care a trecut de la dispariția civilizației MamBi! Coincidență?!

Marean exclamă:

— Imposibil! Nu poate fi o legătură cauză-efect între...

— Sunt de acord cu tine! Tocmai de aceea am insistat asupra preciziei rezultatului. Valoarea obținută de tine are o eroare de plus-minus o mie de ani. Adică, asteroidul

a fost distrus cu cel mult o mie de ani *înainte* și cel mult o mie de ani *după* dispariția MamBi. Nu mai comentez că data exactă a pieirii MamBi este ea însăși subiect de discuție. Dar e prea mare potrivirea. La a treia zecimală! Asta da problemă!

— Când ai spus că știi de ce s-a fărâmițat pietroiul...

— Sunt sigur că a fost distrus de MamBi! Nu găsesc altă explicație a acestei coincidențe. Cred că piatra era un pericol pentru Unay! Din păcate, nu putem calcula traiectoria bolovanului *înainte* de transformarea sa în pietricele...

Marean era neîncrezătoare.

— Să admitem că ai dreptate. Dar metoda? De ce nu au împins puțin piatra, așa cum dorim noi să facem?

— Nu vom ști niciodată.

Marean nu voia sau nu putea încă să renunțe.

— Nu cred, totuși, că transformarea unui mare cartof de cinci kilopași în optzeci și unu de mici cartofi de unu-doi kilopași fiecare, mici cartofi care zboară în toate părțile prin sistem, e o idee prea bună... Ce zici?

Dipolio folosi un ton exagerat de doct.

— Sunt sigur că MamBi au verificat caracterul nepericulos al micilor cartofi rezultați. De fapt, știm și noi, acum, după aproape nouăzeci și patru de milioane de ani, că niciunul nu a fost și nu este periculos pentru Unay. Deși... poate... unul dintre ei... după zeci de milioane de ani... a fost marea și singura excepție... mă gândesc la Marele Impact.

Tristețea lui Marean nu se transformase, totuși, în deprimare.

— Voi încerca, Dipolio, să fiu mai... productivă.

Dipolio nu prea știa cum să o consoleze.

— Dar ești, colega, și toată lumea are nevoie de ideile tale.

Marean era pe jumătate convinsă și schimbă subiectul.

— Să admitem că ai dreptate. Ai înțeles, Dipolio, cum au realizat MamBi scamatoria asta?

— O steluță termonucleară?

— Poate...

— Sau au concentrat cumva un pic din energia lui Nutep...

— Poate...

— ...și au rezolvat o mare problemă, pentru că au amânat zeci de milioane de ani dezastrul, spuse pe gânduri Dipolio.

Apoi își aminti:

— Marean, ce sunt cartofii?

11/14 Insecte

Uvalon mări puțin imaginea și propuse, fără să-l privească pe Buria:

— Ar fi bine să nu ne apropiem mai mult.

— Sunt periculoase, știu, dar aici...

— N-aș vrea să fiu pe sol, lângă ele, nici chiar la o sută de pași. Nu este însă cazul să le deranjăm, dorim să aibă mereu un comportament... natural, nu-i așa? Nu uita că sunt de clasă „opt".

— Da. Am crezut un timp că „opt" înseamnă „al optulea tip de insecte sociale cronologic descoperite", dar... există opt clase de organizare socială, nu?

— Da, aceste *sontrax* sunt „cele mai sociale" insecte existente pe Unay. Se pare că acesta e motivul pentru care, printre speciile de acest fel, este cea care ocupă cea mai mare suprafață și are cea mai mare masă totală a indivizilor.

— Sunt criterii ale succesului oricărei clase de ființe, nu? Știu că diviziunea muncii este, în cazul lor, mult mai importantă decât...

— Da, de obicei există cinci-șase caste, dar *sontrax* au douăzeci și nouă! De pildă, unii soldați nu luptă niciodată, au numai rolul de a asigura hrana celorlalți. Iar fiecare grup folosește în luptă un alt fel de amestec chimic pentru atac, camuflaj și comunicare!

— Mulți cercetează mediul la distanțe mari pentru a găsi hrană.

— Există mulți căutători de hrană, specializați pe diferite tipuri de pradă. Caută, găsesc și apoi cheamă pe alții să termine treaba! Indivizii care caută apă au niște abilități încă neclare pentru noi. Nu mai vorbesc despre cei care construiesc și repară permanent cuibul, consumând cea mai mare parte din apa găsită.

După o clipă, Uvalon își aminti și întrebă:

— Știi că cei care îngrijesc larvele se ocupă întotdeauna și de larvele celorlalte caste, nu numai de larvele proprii?

— Da, e remarcabil, dar cel mai interesant, Uvalon, mi se pare altceva...

— Că indivizii sunt aproape identici morfologic? Din acest punct de vedere specia este într-adevăr unică printre artropodele sociale. Nu sunt clone, iar diferențele de comportament sunt motivate exclusiv chimic. Șefii dirijează și comandă totul folosind tot felul de...

— Și asta e interesant, dar eu mă gândeam la altceva. Toate ființele au organismul alcătuit din celule. Insectele sociale au făcut, cred, un pas înainte. Fiecare individ a devenit celula unui superorganism... colonia.

— Intr-adevăr, dar nu e suficient ca să devină stăpânii lumii!

Uvalon privi exteriorul.

— Stabilizează aparatul, Buria. Mergi puțin spre stânga.

— Crezi că ar putea să ne simtă prezența? Sunt complet surde și aproape oarbe, iar discul este, sper, perfect etanș.

— E adevărat, dar, știi bine, în afară de niște formidabile simțuri chimice, au un deosebit simț tactil și un fel de sensibilitate electrică. Sunt capabile să perceapă orice vibrație, orice...

— Crezi că... ?

— E mai bine aici. Curentul discului sau poate câmpul magnetic ar putea cumva...

— Așa să fie.

Buria mângâie câteva taste și adăugă:

— Ne vom menține la aproape patruzeci și nouă de pași înălțime și destul de departe.

Buria privi câteva clipe covorul nemișcat de picioare, corpuri segmentate și antene, de culoare roșu-închis, și, încercând să alunge o senzație neplăcută, întrebă:

— Ce crezi, Uvalon, că fac acum? In aparență, nu fac nimic.

— Nu fac nimic, dar în curând vor face foarte multe! Nu mă așteptam la asta. Observi? Marea asta roșie are un țărm foarte neregulat, cu golfuri adânci și peninsule pronunțate. Am mai văzut așa ceva. Se pregătesc să atace sau

să se apere. Dar nu înțeleg motivul. în jur nu se vede niciun competitor, nicio pradă și niciun inamic. Trebuie să fie ceva important, dar pentru noi este invizibil... Tu vezi ceva?

Buria roti lent luneta exterioară, mări și mai mult imaginea, apoi, dimpotrivă, mări câmpul vizual...

— Nimic! Trec pe infraroșu.

— Nu ajută, au aceeași temperatură cu iarba din jur și cu pământul.

Buria comentă:

— Depinde de pradă sau de inamic. Dar văd că ai dreptate. Trec pe ultraviolet.

Buria era sigur că va descoperi ceva până la urmă. „Insectele au întotdeauna un motiv pentru a face ceea ce fac!"

— Privește, Uvalon, acolo, în dreapta, departe, lângă tufișurile acelea scunde.

— Ce-ai găsit? Nu văd nimic deosebit.

— Da, dar acum... urmărește... în infraroșu... nimic, în vizibil... nimic... în ultraviolet... altă nuanță...

— Da, da, da, alt covor, alte insecte nezburătoare. Sunt tot *sontrax,* dar au altă nuanță, observi? Pradă sau inamic, ce crezi?

— Tu știi mai bine!

— E inamic, altfel „subiectul" nostru carnivor s-ar fi pus demult în mișcare. Va fi interesant. Sunt specii apropiate, iar fluidele lor, folosite în atac, apărare sau comunicare au efect reciproc!

Buria era contrariat.

— De ce „subiectul" nu se retrage?

— Nu știe ce înseamnă „retragere"! Cunoaște doar anihilarea totală, indiferent de învins sau învingător.

— Dar ceilalți, de ce nu atacă?

— Nu au încă motive, se pare. Ce spune detectorul chimic?

Buria privi spre ecranul central, brăzdat acum de pete colorate marcate de simboluri. Petele se mișcau, în aparență haotic, modificându-și permanent dimensiunea.

— Spune multe! Au lansat spre atacatori un nor de ceață... pare un fel de aerosol pentru camuflaj.

— Nu va ajuta prea mult timp. Mai bine rămâneau ascunse. Privește, Buria. Mărește foarte mult. Mai mult! înregistrează totul! Rămâi în ultraviolet!

Covorul roșu nu se mișcase nici o miime de pas și avea exact aceeași formă, dar în interiorul lui, cu o viteză neașteptată, diverse grupuri de insecte făceau schimb de locuri. Puii în spate, luptătorii în față? Buria avea același sentiment stresant.

Vântul! Norul de ceată nu avea o direcție foarte co- J »
rectă, dar nici nu era nevoie. Sensibilitatea extraordinară a indivizilor din cele două tabere ar fi trebuit să-și spună cuvântul. Buria încerca să-și închipuie cum se duce o luptă cu cineva pe care nu-1 vezi și nu-1 auzi, folosind numai mirosul! Își aminti că, în unele rezervații oceanice, mamifere foarte abile vânau la o mie de pași adâncime fără să vadă nimic și cu respirația oprită!

Cercul compact al atacatorilor a început să se miște. Deși mai numeroși, păreau prudenți, pregătiți să reacționeze la orice mișcare surpriză a celorlalți.

— Buria, notează momentul. Totul se va termina peste treisprezece minute!

Buria nu înțelegea sursa unei estimări atât de precise, dar nu avea timp să se mire.

Atacatorii înaintau cu aceeași viteză moderată. Ceilalți parcă împietriseră. Sarabanda nedescifrată a petelor colorate nu putea spune ceva.

La un moment dat, un grup de câțiva apărători traversă cu repeziciune spațiul dintre cele două armate, paralel cu linia neregulată a frontului.

— Au stropit iarba cu ceva.

Primele rânduri de atacanți se opriră, fiind imediat acoperite de valurile care veneau fără încetare din urmă. Fiecare undă de trupuri se oprea peste un pas, detectând amenințarea tot mai apropiată, dar era înghițită imediat de cei care urmau, mereu, mereu, cu pauze de-o clipă.

Pentru Uvalon și Buria nu era foarte clar unde începea și unde se termina zona lipicioasă și toxică. Apoi, destul de repede, deplasarea atacanților deveni mult mai fluidă, fără sincope. O bandă lată de leșuri forma acum un pod protector.

Peste încă două minute, într-o tăcere absolută, cele două grupuri intrară în contact. Luptă fizică, război chimic? Luptătorii celor două grupuri, incapabili să discearnă

între „inamic mort", „inamic rănit" și „inamic rănit mortal", acționau inutil până la dezmembrarea totală a adversarului.

„Roboți ucigași imposibil de oprit în lipsa semnalului chimic potrivit", se gândi Uvalon.

Buria observă că atacatorii câștigau lent teren în zona centrală a câmpului de luptă, înaintând tot mai mult în interiorul covorului roșu inamic. Erau tot mai înconjurați și nu atât de mulți ca la început, pentru că apărătorii de pe flancuri nu cedaseră niciun pas. Iar cleștele a început să se strângă!

Trecuseră treisprezece minute. O ploaie torențială stropi deodată, câteva minute, toată zona. Insectele se mișcau acum haotic, cele două grupuri se despărțeau lent, folosind criterii de recunoaștere de neînțeles.

— Uvalon, cunoșteai ora exactă a...? Puteai să-mi spui și mie.

— Da, ploaia în zona asta era programată de ieri. Sistemul *sontrax* de semnalizare chimică a fost brusc și complet dereglat! Este clar că nici atacatorii, nici ceilalți nu se pricep la prognoză meteo!

Buria și Uvalon tăceau.

— Uvalon, ne gândim la același lucru?

— Poate!

— Am fost suprins de modul de luptă al celor atacați. Pierdeau teren... cel puțin în aparență. A fost oare o tactică deliberată? Parcă prea inteligentă pentru... Dacă nu începea ploaia, ar fi fost învingători.

— Da, mă gândeam la același lucru. Clasa opt... inteligență individuală nulă, dar o inteligență remarcabilă a coloniei, nu-i așa? Am putea specula în legătură cu capacitatea de analiză a comandanților care dirijau totul, dar... n-avem destule date.

Buria se simți obligat să remarce:

— Aici este o zonă sălbatică protejată. Nu sunt deranjate de nimeni...

— Mult dincolo de orizont, spre vest, trăiește un Trib Sălbatic.

— Nu sunt periculoase pentru... pentru...

— Pentru cine, Buria? Primitive sau nu, Păsările folosesc focul. Pot folosi și alte lucruri foarte neplăcute. Dintr-un motiv sau altul, insectele astea mărunte evită apropierea.

— Poate sunt mai inteligente decât credem. Și nu sunt chiar mărunte...

Uvalon tăcu puțin și spuse pe un ton plat:

— Peste un minut plecăm. Vom merge spre vest, Buria.

— Traversăm zona Tribului Sălbatic?

— Nu, dar în direcția asta vom găsi o cutie cu mesaje. Te rog, nu întreba nimic.

Buria nu dorea să atingă o coardă sensibilă și era preocupat de altceva.

Agrea predicțiile și abordă un alt subiect.

— Niște ființe al căror destin depinde de vânt și de ploaie. Cum crezi că vor evolua chestiile astea, pe termen foarte lung, Uvalon? Se poate estima?

Uvalon avea un punct de vedere inedit.

— Nu vor evolua deloc! Totul pe Unay se modifică, de șapte generații, Buria, așa cum dorim noi, Păsările! „Chestiile" astea vor fi așa cum vom considera *noi* că trebuie să fie. Suntem pe planeta Păsărilor, nu pe planeta artropo- delor. In plus...

— ...în plus?

— Noi suntem ființe sociale, la fel ca aceste insecte, dar... un *sontrax* va îngriji întotdeauna puii unui alt *sontrax* pentru că așa impune structura sa genetică. Noi facem asta pentru că *alegem* să facem asta. Mare deosebire!

12/14 O istorie veche

Danig și Lapdicon erau obosite. Coborau încet spre valea umedă, ducând în spate mici și foarte prețioase încărcături. Nu escaladaseră inutil Culmea Pătrată, nu răscoliseră degeaba o zonă atât de mare, răvășind tufișurile joase trei zile și două nopți. Frigul înălțimilor era înlocuit treptat de căldura plăcută a unei pante tot mai dulci.

Găsiseră ceea ce căutaseră, câteva artefacte MamBi bine conservate. Sticlă, dar ce sticlă! Metal, dar ce metal! Și un compozit bizar, cu structură indescifrabilă pentru aparatele lor portabile de analiză.

Erau bucuroase că ajunseseră primele acolo. Știrile prin Rețea și imaginile din satelit vor transforma locul în câteva zile. Mare aglomerație va fi aici!

— Danig, de unde ai știut...?

— E secretul meu, exclamă veselă Danig. Caut demult un astfel de tezaur.

— Crezi că MamBi aveau o preferință pentru aur și... violet?

— Pentru aur sunt sigură. Compoziția sticloasă este violetă pentru că are un pic de aur. *Ideea* îmi place, să

adaugi aur în...! Hic! Nici sticla însăși nu e foarte banală. Una peste alta, am găsit un fel de cristal cu conținut de aur!

— Iar aliajul violet...

— E violet pentru că au amestecat aur cu aluminiu și cu alte metale! E foarte probabil, totuși, ca MamBi să fi văzut culorile puțin altfel decât noi. Oricum, e un aliaj bizar. Din câtă chimie știu eu, e ceva foarte dificil de obținut, mai ales că procentul de aur e foarte mare! O să consult un expert. Iar piatra informă găsită de tine este foarte, foarte interesantă. Hai să ne oprim puțin. Vreau să o mai văd încă o dată.

Aspectul rocii era absolut banal. Și totuși, undeva, pe suprafața ei, abia vizibil, se distingea un minuscul fragment osos, mărturia unei comori străvechi ascunsă înăuntru pentru totdeauna. Scanerul, reglat pentru „os", dezvăluia prezența unei frânturi de schelet, în interiorul pietrei. Reglat pentru „metal"... da... era acolo un mic inel. Aur! „Un mic os înconjurat de un inel de aur? Ce-o mai fi și asta?"

Urmărindu-i parcă firul ideilor, Lapdicon întrebă:

— Un inel de aur purtat pe deget? Am găsit trei bijuterii MamBi?

— înclin să cred că da. Păcat că în jurul acestei pietre nu a rămas niciun alt fragment osos. Niciunul! Mare păcat!

Porniră mai departe.

— Nu e ciudat, Danig, că multe fosile MamBi se găsesc în vârful munților?

*

— Nu! Tot ce e acum la mare înălțime a fost cândva în solul submarin! Iar când munții s-au ridicat din mare, încet, încet, încet... totul a ajuns sus, sus, sus de tot! Așa încât găsim aici scoici și melci, schelete uriașe, foarte interesante, de animale marine străvechi și...

— Da, dar MamBi...

— MamBi au fost, într-adevăr, ființe de uscat, nu dădeau din coadă prin oceane, dar unele dintre navele lor au ajuns... pe fundul mării. Asta e! Iar mulți, foarte mulți MamBi au ajuns pe uscat, pe dealuri și pe munți, ducând cu ei multe obiecte deosebite. Norocul nostru!

— După un timp atât de lung s-au păstrat atât de multe.

— Mult mai puține decât ne-am dori. In afară de schelete, au ajuns până la noi numai lucruri indestructibile. Construiau clădiri foarte diverse, mai rezistente ca... oasele! Aliaje nepieritoare, ceramică și... cam atât! Nu știm cum gândeau, cum iubeau, ce artă admirau, ce filosofie sau ce feluri de mâncare aveau. Textele lor sunt indescifrabile. De fapt, nu știm aproape nimic despre ei! Dar au ajuns departe, foarte departe! Toate corpurile abordabile din sistemul Nutep, mai ales Denii și Murti, sunt pline de aparatele lor, dar neînsoțite de vreun corp sau schelet MamBi. Sute de roboți, demult scoși din funcțiune, dar bine conservați. Vreo trei înconjoară încă Nutep, unul la o distanță de o sută de ori mai mare decât Unay. Unii speră că, pe undeva în subsol, în ocean sau chiar în cosmos, MamBi au lăsat o Sferă a Timpului.

— Adică?

— Adică o cutie plină de obiecte semnificative, un mesaj pentru urmașii lor îndepărtați, menit să ajute la înțelegerea civilizației lor. Păsările au cercetat tot sistemul Nutep și nimic. Nimic! Eu sunt sigură că nu există niciuna, pentru că o astfel de cutie ar trebui să-și semnaleze prezența. Logica destinației sale impune asta.

— Parcă am îngropat și noi pe Unay vreo trei sau patru sfere de acest fel.

— Da, dar ce șansă au să reziste aici trei milioane de generații? Zero! Pentru a fi găsită vreuna, cândva, ar trebui să lăsăm aici zeci de mii, nu patru. Mai degrabă ar trebui depuse pe Denii sau chiar pe Sunar, prima planetă de la Nutep.

Denig se opri puțin din mers și adăugă pe alt ton:

— Pe de altă parte, existența acestor ființe a fost un dezastru biologic, aproape cel mai mare din Istoria Vieții! Nu Eră Rece, nu supervulcan, nu asteroid distrugător! MamBi! Au dispărut, din cauza lor, un mare număr de specii, inclusiv păsări. Asta e! Au fost minunați, teribili și puternici! La fel ca noi!

— Și totuși s-au stins!

— Asta e cea mai mare enigmă legată de MamBi. Experții noștri au analizat zeci de cauze posibile, dar... Cu tehnologia lor extraordinară, ar fi trebuit să nu dispară niciodată. Exagerez, desigur, nimic nu poate dăinui la infinit, dar totul arată că au construit orașe numai vreo șase

mii cinci sute de ani, au folosit scrierea cam cinci mii șapte sute și au folosit metale doar vreo cinci mii de ani.

— Au construit orașe cu unelte de piatră?!

— La început da, numai cu unelte de piatră! Și ce orașe! Apoi au dispărut ca și cum n-ar fi fost!

Lapdicon ezită și îndrăzni să spere.

— Poate au plecat...

— Nu poți pleca nicăieri prea departe de Nutep.

— Poate... cu tehnologia lor extraordinară...

— Problema călătoriei interstelare este o Problemă Nerezolvabilă, cel puțin pentru ființe din carne și oase, cu metabolism bazat pe apă... Nu discut despre roboți sau despre Inteligențe Artificiale electro-metalo-ceramice... De fapt, nici nu ai avea unde să mergi și, mai ales, niciun *motiv* să pleci. *Cum, unde* și *de ce* să plecăm departe de Nutep, trei întrebări la care s-a răspuns demult.

Lapdicon trecu la alt subiect.

— Au dispărut și nu arătau foarte rău! Am văzut multe imagini tridimensionale ale indivizilor MamBi. Bănuiesc că singurul izvor de date privind aspectul lor sunt scheletele.

— Dacă te referi la aspect, da, e aproape singura sursă. Niciun schelet nu e complet, dar sute de mii spun foarte multe, de fapt totul. S-au mai păstrat, pe ici, pe colo, urme de pași...

— Pași?!

— Da, urme pietrificate, imprimate în lut sau nisip. Inclusiv din acest motiv, imaginile pe care le-ai văzut au inclus și partea de jos a picioarelor.

— Intr-adevăr. Aproape întotdeauna am văzut și un fel de cizme.

— Să nu exagerăm! Aspectul încălțămintei a fost dedus. Nu vom afla niciodată cum arătau exact pantofii sau hainele lor ușor degradabile. Mult mai interesant este că s-au descoperit și câteva fragmente moi...

— Moi?! Nedegradate?!

— ...adevărate minuni paleontologice, găsite în straturi de *porneg,* o rocă poroasă și neagră despre care se crede că a fost substanța unor mlaștini străvechi. Din păcate, materialul genetic era întotdeauna complet distrus.

— Crezi că s-ar fi reușit donarea unui individ MamBi?!

— Lapdicon, mergi prea departe. Ai prea mult fantastic în ideile tale științifice și prea mult științific în ideile tale fantastice...

Panta drumului era acum foarte plăcută. Lapdicon era veselă, nu dădea atenție reproșului. Știa că la sfârșitul discuției, Danig o va lăuda și ascultă mai departe, la fel de atentă.

— S-au dedus unele lucruri plecând și de la aspectul mamiferelor de azi. Dar MamBi nu semănau prea mult cu ele.

— De pildă, MamBi erau ființe bipede...

— De aici vine numele lor... Mamifere Bipede...

— Din câte știu, nu există sau nu *mai* există mamifere bipede.

— Azi nu, e adevărat. în epoca MamBi erau câteva specii bipede, foarte puține, mult mai puține decât mami-

ferele zburătoare. MamBi au fost, într-adevăr, ciudați, din multe puncte de vedere.

Lapdicon reuși să îndrepte dialogul pe făgașul dorit.

— Cel mai interesant în structura MamBi mi se pare faptul că aveau, la fiecare membru, cinci degete!

Danig o privi contrariată.

— De ce? Cele mai multe mamifere, de azi sau fosile, au tot cinci degete. In total douăzeci. Este drept, la multe dintre specii numărul degetelor s-a redus treptat. Unele au ajuns să aibă un singur deget!

— Este adevărat, Danig, dar MamBi erau vietăți bipede foarte-foarte inteligente...

— Nu înțeleg unde vrei să ajungi. Ce legătură...?

— ...ființe bipede care puteau, cu ușurință, să aducă ambele membre anterioare în fața ochilor! Puteau vedea oricând, fără efort, zece degete!

— Ori tu ai o gândire prea complexă, ori eu un spirit prea simplu. Tot nu pricep...

— Nu crezi că numărul zece avea o importanță deosebită pentru ei? Ca să n-o mai lungesc, Danig, sunt sigură că MamBi aveau un sistem de numere, de calcul, în sfârșit, un sistem... matematic, pe baza *zece!* Zece cifre, reguli zecimale...

— luah! Nu m-am gândit niciodată la asta. Dar... ia stai puțin. Noi de ce folosim baza șapte? Avem două picioare, fiecare cu trei degete. Nu putem vedea decât *șase* degete! Dacă ne aplecăm capul...

Lapdicon avea răspunsul pregătit.

— E evident! Pentru că, spre deosebire de MamBi, avem, în plus, un cioc!

Danig bufni într-un râs molipsitor.

— Glumești?

— Nu, este singura explicație foarte simplă pe care am găsit-o pentru structurile lor și pentru structurile noastre aritmetice! Nu uita de importanța excepțională a degetelor MamBi și a ciocului nostru pentru folosirea uneltelor!

— Ideea asta este foarte interesantă, Lapdicon.

— Noi grupăm cele trei numere, adică unu, trei și trei, câte unul, câte două și toate trei, pentru a obține cele cinci numere *frumoase:* unu, trei, patru, șase și șapte.

— Intr-adevăr frumoase!

— Orice produs al acestor numere e considerat *rotund]*

— Intr-adevăr rotund!

— De pildă, șapte ori trei este douăzeci și unu, vârsta la care ne considerăm majori, numărul de diviziuni ale celulelor embrionilor donați... numărul de ore dintr-o zi...

— Șapte ori patru egal douăzeci și opt, vârsta la care puicuțele donează prima oară... și definiția termenului de *generație...* tocmai din acest motiv.

— Trei ori șase ori șapte egal o sută douăzeci și șase... sau chiar trei ori șase ori șase... *dorința* noastră de viață...

— Ai imaginat sistemul aritmetic al MamBi. Asta ar putea fi considerată o descoperire! Dacă ai dreptate, Lapdicon, și înclin să-ți dau dreptate, numerele zece, o sută,

o mie, un miliard, erau, pentru MamBi, rotunde! Foarte rotunde!

Izbucniră într-un râs nestăvilit, irezistibil.

In depărtare se vedeau deja sectoarele de coborâre ale discurilor aeriene.

— Ți-am spus că va fi mare aglomerație!

13/14 Raport

— Birunixi, ești sociolog și conduci un grup global de experți în diverse domenii. Explică-ne ce se întâmplă, explică-ne de ce ai cerut să ne întâlnim. Dialogul nostru va fi considerat Raport și va fi înregistrat.

— Desigur, domnule Președinte, desigur, domnilor Reprezentanți.

Președintele și Reprezentanții celor șapte state îl priveau atent, în tăcere. Erau la megapași distanță, nu pe orbită sau pe Denii, ci undeva pe Unay, poate chiar în ocean, dar păreau că stau lângă el. De fapt, nu avea importanță.

— Domnilor, domeniul meu de lucru se bazează mult pe statistici. In ultimile opt decenii au fost puse în evidență, de înaintași și apoi de grupul nostru, unele tendințe îngrijorătoare, relevate ca tot mai periculoase pentru noi toți, pentru Civilizația Păsărilor în ansamblu.

Președintele și Reprezentanții nu se puteau privi direct unul pe altul, întorcând capetele, dar gestul lor, aproape identic, de mirare, teamă subită și interes adânc era elocvent.

Birunixi începu abrupt.

— O problemă importantă și dificil de rezolvat este problema puilor.

Reprezentantul din Norii Argintii întrebă imediat:

— Scade numărul puilor?

Birunixi își aminti că în Norii Argintii numărul puilor scădea *intr-adevăr.*

— Nu, la nivel global nu scade. Chiar dacă ar scădea, asta n-ar fi o problemă. Putem să... vă rog să scuzați termenul... să producem miliarde. Dar puii nu devin Păsări automat, puii devin Păsări numai dacă trăiesc printre Păsări.

Birunixi se opri o clipă, pentru a da timp Reprezentanților să digere ideea.

— S-au făcut simulări complicate, foarte complexe, pe calculator. Știți ce se întâmplă dacă un pui de un an-doi este lăsat singur în junglă?

Reprezentantul din Belamor răspunse, formulând greu cuvintele:

— Probabil va muri de sete și foame... destul de repede. Sau chiar mai rău...

înainte ca cineva să întrebe „ce poate fi mai rău?", Birunixi replică:

— Absolut deloc! Cu mare probabilitate, puiul supraviețuiește, trăind alături de alte ființe, în special păsări ovipare sau alte bipede. Puiul învață foarte repede să se descurce, imitând tot ce poate, fiindcă este, genetic, Inteligent. Dar...

— Dar? întrebară simultan aproape toți.

— Dar nu va deveni niciodată Pasăre! Va deveni o cioară, o mierlă, un vultur sau chiar o *s'ivlă,* din punctul de vedere al comportamentului. Este drept, nu va zbura niciodată ca păsările, dar nici nu va vorbi niciodată ca Păsările.

Birunixi observă că toti erau foarte atenti.

— Acum fiți mult mai atenti! Cea mai interesantă si- * * mulare virtuală a fost cu un *grup mare* de pui. în acest caz lucrurile s-au petrecut foarte diferit. Puii au devenit membrii unui Trib Sălbatic virtual!

- Uluitor!!

— Au inventat o limbă, complet diferită de tot ce există pe Unay, și au comunicat între ei! Au dezvoltat chiar o tehnologie, desigur, primitivă, folosind tot ce aveau împrejur! Sunt obligat să vă întreb dacă acești pui virtuali au devenit, după părerea dumneavoastră, Păsări?

Reprezentanții se priviră de la distanță, vizibil încurcați.

Reprezentanta din Coaliția Maritimă - o puicuță superbă, între două vârste - singura care nu strigase „uluitor!" - întrebă:

— Totuși, Birunixi, care este Problema? Sunt sigură că niciun pui real nu a crescut singur și nu a fost educat de ciori în junglă, într-o peșteră sau în savană!

— Nu fiți atât de sigură! Pe scurt, Problema este că, deși numărul puilor e aproximativ constant, scade numărul Păsărilor care doresc să *educe* pui, care doresc să transforme un pui în Pasăre.

Reprezentanta din Coaliția Maritimă dovedi imediat că posedă o inteligență oarecum aritmetică:

— Deduc că numărul de pui educați, în medie, de o Pasăre *educator,* crește lent.

— Da, și nu e bine deloc!

Reprezentantul din Plantarena, care până atunci tăcuse, întrebă:

— Spune-ne, te rog, care va fi efectul previzibil, pe termen lung, al acestei tendințe.

— Este clar că nicio Pasăre nu va dori să educe zece sau douăzeci de pui. Ar însemna să nu mai facă nimic altceva toată viața! Efectul probabil va fi că puicuțele vor dori tot mai puțin să doneze embrioni... Tot mai puțini donați... tot mai puțini educatori... tot mai puțini donați... tot mai puțini educatori... Suntem la începutul unei spirale foarte periculoase.

Tăceau meditând, încercând să evalueze, să imagineze...

După câteva minute Președintele întrebă:

— Antarena, Țărmul Liniștit, Zontarena, voi ce părere aveți?

Curcanul din Țărmul Liniștit vorbi rar, ezitând vizibil:

— Mă întreb dacă... bănuiesc că nu s-a încercat așa ceva... dacă puii ar putea fi educați de... roboți... programați corespunzător, desigur...

Ceilalți închiseră ochii cu ciocurile deschise, dar mandatarul din Zontarena nici măcar nu mimă surprinderea și spuse calm:

— Am aprobarea celor din Zontarena să discut subiectul! Noi am încercat asta! Nu merge prea bine! Roboții trebuie să fie identici, ca aspect, cu Păsările și, în plus, să simuleze perfect... sentimentele. S-a dovedit imposibil! Puii nu sesizează diferența și... pe scurt... nu merge bine deloc! Se întâmplă la fel ca în simularea virtuală descrisă sumar de Birunixi: puii educați de roboți au tendința să devină, într-o anumită măsură, ...roboți! Vă rog să mă credeți că vorbesc serios!

Birunixi comentă cu voce plată:

— Este o Problemă Nerezolvată și nu este foarte clar dacă este Rezolvabilă... Toate Păsările ar trebui convinse cumva să educe, în întreaga viață, măcar trei pui...

Apoi Birunixi continuă prudent:

— Există alte fenomene la fel de îngrijorătoare. Voi începe cu una ciudată, mai greu de interpretat: un procent tot mai mare de Păsări se ocupă numai cu... arta! Toată viața!

Toți, în afară de Președinte, țipară aproape în același timp:

— Arta?! Ce artă?

— Orice artă. Unele chiar se străduiesc, nu fără succes, să inventeze noi arte!

In Coaliția Maritimă se consuma puțină artă și de acolo se auzi:

— De fapt, ce este rău în asta?

Birunixi urmă pe același ton:

— Nu este cazul acum să discut diferența între artă, știință, tehnică... *Tendința* este primejdioasă. Este imposibil ca un procent covârșitor dintre Păsări să se ocupe numai cu arta! Ar însemna ca procesul Cunoașterii să se rezume... treptat... numai la cunoașterea artistică!

Reprezentantul Antarenei comentă:

— Noi suntem, în cea mai mare parte, într-adevăr, artiști, și ne simțim foarte bine!

Birunixi replică:

— Da, pentru că produsele voastre artistice excepționale sunt foarte căutate în restul lumii. Iar tot ceea ce creează ceilalți este foarte căutat la voi. Dar, dacă toate Păsările ar produce numai artă... restul ar trebui realizat numai de... roboți! N-ar fi imposibil, dar cum ar arăta Civilizația Păsărilor în acest caz? V-ați gândit?

Președintele interveni, sugerând o concluzie:

— Toate Păsările ar trebui convinse cumva să abordeze, în întreaga viață, măcar trei domenii. Dar care?

Sociologul schimbă subiectul, într-un mod care surprinse pe toată lumea.

— O problemă, minoră la prima vedere, este renunțarea, aproape completă, la sporturi, la practicarea lor și la vizionarea de spectacole sportive. Nu de ieri-alaltăieri, ci de aproape cincisprezece ani. Sunt afectate toate categoriile, adică sporturile fizice, cele care presupun în primul rând abilitate în mânuirea obiectelor și cele mentale. In trecut, marea majoritate a Păsărilor au făcut sport pentru

a rămâne în bună formă, de fapt pentru a menține cât mai mult timp o stare bună a sănătății. Dar acum? Acum această motivație este desuetă, pentru că păstrarea sănătății a devenit o problemă pur tehnică. Un alt impuls puternic, mai ales pentru profesioniști, a fost dorința de a doborî recorduri. Nu vă voi prezenta niciun grafic. Vă voi spune doar că depășirea recordurilor s-a dovedit tot mai dificilă, tot mai rară, până când...

Aici, Birunixi se opri, așteptând parcă o întrebare, dar nimeni nu spuse nimic, și el urmă pe același ton:

— ...până când, de mai mult de douăzeci de ani, nu s-a înregistrat niciun nou record. în niciun sport! A realiza o nouă performanță supremă a devenit o Problemă Nerezolvabilă. Sportivii de valoare au început să se ocupe de altceva, iar numărul de spectatori s-a redus, treptat, până aproape de zero.

— într-adevăr, comentă cu glas slab reprezentantul din Belamor, se pare că nu mai există o rațiune sau... un impuls sentimental... pentru a ne ocupa de sport. Pe termen mediu sau lung este foarte periculos? Te rog continuă.

— Problema e mai gravă decât pare, pentru că a dispărut astfel unul dintre sectoarele noastre de activitate, de speranțe, de vise... A dispărut, practic, orice avea o tangență cu sportul, sectoare ale economiei, științei, artei...

Birunixi continuă tot mai preocupat:

— O tendință la care ar trebui să reflectăm foarte mult este reducerea dorinței de viață.

> *

Din trei direcții se auzi aproape simultan:

— Asta este foarte grav!

Deși pregătit, Birunixi nu putea ghici ce curs va urma dialogul.

— Am evitat să folosesc termenul perimat *speranță de viață.* De când tehnologia genetică a clarificat această chestiune, Păsările nu *speră* să trăiască, ci *doresc* să trăiască și trăiesc atât cât doresc! Marea majoritate aleg ca vârstă limită un număr rotund de ani, adică o sută douăzeci și șase.

Din dreapta se auzi:

— De ce așa puțin?

Destul de surprins, Birunixi privi ochii verzi ai reprezentantului.

— In Antarena predomină altă alegere, mai...?!

— Nu, mai mult ar fi... prea mult! Credeam că alții au o opinie diferită.

— Există diferențe minore între state, între populații, în sfârșit, între zonele urbane. Din păcate, însă, așa cum spuneam, tot mai multe Păsări aleg în locul combinației de trei-șase-șapte grupul trei-șase-șase, *dorind* să existe numai o sută opt ani, în loc de o sută douăzeci și șase. Tot un număr rotund, dar... Poate părea greu de crezut, dar cam șapte Păsări dintr-o sută opt aleg trei-patru-șase... pentru că vor să trăiască numai șaptezeci și doi...

Birunixi privi spre aripile frumoase ale Coaliției Maritime și încercă să afle o opinie:

— Așa cum am arătat, există diferențe mici între state. La voi se înregistrează, totuși, cel mai mare procent de „trei-patru-șase". Ați căutat o explicație?

— Da, dar fără succes... Răspunsul standard al ciudaților este „spune-mi un motiv ca să trăiesc mai mult!"

Președintele interveni:

— Birunixi, puteți propune o soluție?

— Este foarte dificil. Nu poți obliga Păsările să *dorească* o viață mai lungă!

Birunixi continuă, la fel de preocupat:

— Fără legătură directă cu *dorința* de viață, foarte îngrijorătoare este *lipsa de dorință* de viață. Mă refer la sinucideri. Foarte puține, raportate la numărul Păsărilor, dar tot mai multe...

— Oaquisu?

— Este cazul cel mai cunoscut. La întoarcere, ultimul cosmic trebuia să se oprească pe Inelul de Argint, dar a trecut pe lângă el ca o cometă. Peste o oră a intrat în atmosferă...

— Știu, spuse sumbru Președintele.

— Știm...

— Ar mai fi disparițiile, continuă Birunixi.

Nimeni nu înțelegea.

— Cum adică „dispariții"?

— Păsări care dispar, pur și simplu, și, greu de crezut, dar adevărat, nu pot fi găsite nicăieri! Tot mai multe Păsări dispar!

— Nu pot să dispară! Se ascund undeva, în junglă, în ocean, în peșteri, în cosmos, doar dacă nu...

Birunixi adăugă:

— De pildă, a dispărut Pitixe.

— Numele nu-mi spune nimic, remarcă cineva.

— Este... a fost... șeful unuia dintre laboratoarele unde s-a pregătit pentru călătorie... Oaquisu. Ar mai fi și cazul astronomului care a descoperit asteroidul distrus de MamBi.

Cel din Zontarena aproape strigă:

— A dispărut Dipolio?! M-am întâlnit cu el în urmă cu zece zile!

— Nu, nu. Avea o prietenă, educatoare naturală, trăiau împreună de câțiva ani. *Ea* a dispărut, de cel puțin un an. Din câte știu, nu aveau pui împreună. Dipolio speră și acum, după atâta vreme, că ea trăiește într-un Trib Sălbatic...

Păreau toti destul de derutati. 1 *

— Ce explicație ați găsit pentru... dispariții.

— De la caz la caz, dar nimic sigur. E limpede, însă, că cel care dispare dorește să nu fie... găsit. De fapt, nu poți dispărea prea ușor decât dacă trăiești singur, într-adevăr singur. Iar toate acestea... afectează psihologic pe cei din jur... prieteni, colegi, rude... pentru că niciunul dintre ei nu poate răspunde la întrebarea care începe cu *„de ce".*

In Coaliția Maritimă nu existau Triburi și curcanul comentă:

— Fiindcă veni vorba. Cei din Triburi nu se sinucid și nici nu dispar.

— Nu putem știi exact, dar chiar dacă ar fi adevărat, n-ar trebui să ne liniștească!

Președintele interveni din nou:

— Bănuiesc de ce, dar spune-ne tu.

— în ultimele decenii, numărul de Triburi s-a dublat! în ritmul ăsta, peste o sută cincizeci de ani, toate Păsările vor trăi în Triburi! Asta va însemna sfârșitul, domnule Președinte și domnilor Reprezentanți! Nu sfârșitul Păsărilor, ci sfârșitul Civilizației Păsărilor!

— Da, dar...

Birunixi privi spre Țărmul Liniștit, care intervenise rar în discuție. Analizaseră oare și ei *foarte amănunțit* problema?

— Suntem siguri, Birunixi, că ați extrapolat situația și ați dedus, într-un fel sau altul, ce se va întâmpla *după* ce toate Păsările vor trăi în Triburi.

— într-adevăr, s-a simulat această situație. Nu știam că și la voi... era bine să facem schimb de idei și de date. în sfârșit. Datorită ritmului destul de ridicat al dezvoltării tehnologice în zonele sălbatice se pare că, peste numai optzeci-nouăzeci de generații, Triburile vor atinge nivelul de azi... adică nivelul *nostru* de azi. Triburile sunt condamnate să refacă, într-o formă sau alta, civilizația de care au dorit și au reușit să se despartă! Nu în cinci sau șapte mii de ani, ci mult mai repede! Există însă unele probleme tehnice...

Birunixi privi câteva clipe imaginile din dreapta sa, invizibile pentru ceilalți, și urmă pe același ton:

— în perioada finală a Civilizației Păsărilor, când toată populația va trăi în Triburi, toate procesele, instalațiile și mașinile care produc astăzi o cantitate enormă de căldură se vor opri. Pentru ca Unay să nu înghețe foarte repede, va trebui sistată producția automată de praf pe Denii. Dar cine să o oprească? Pentru ca răcirea să nu se întâmple, am convenit cu Președintele ca, de mâine, să se aplice ideea „comenzii inverse"...

Delegații se mișcară destul de neliniștiți, iar Birunixi se grăbi să explice.

— ...adică, în loc să dispunem oprirea producției de praf, comandăm furnizarea de praf timp de un an. în fiecare an repetăm comanda. Dacă nu va mai exista nimeni care să repete ordinul... pulberea noastră cosmică se va împrăștia treptat. Se va reveni la încălzirea normală, vreau să spun, *naturală,* a Unay, iar uzinele de praf de pe Denii vor intra în conservare, timp de mii de ani. Problemă Rezolvată. Desigur, controlul climei va dispărea complet...

Birunixi se întrebă dacă delegații au devenit mai calmi.

— Ciclul Triburi-Civilizație-Triburi-Civilizație... ar putea continua, teoretic, mult timp. Totuși, suntem obligați să constatăm că perioada supertehnologică în care ne aflăm azi, ocupă o foarte mică parte din durata ciclului, în afara acestei perioade, lumea Păsărilor poate fi grav afectată sau chiar distrusă de orice dezastru natural de

mare amploare. Cu cât vom parcurge mai multe cicluri, cu atât va fi mai mare șansa dispariției noastre. Asta e!

Delegatul din Plantarena nu putea fi atât de pesimist.

— Nu e cazul să vedem totul în negru. îndrăznesc să cred că există și tendințe statistice mult mai... Domnule Președinte, ce ziceți?

Președintele bănuia că Birunixi pregătise multe alte exemple neliniștitoare, dar se hotărî să asculte ultima strofă a elegiei.

— Birunixi, dorim să auzim lucrul cel mai important, esențialul. Există o *cauză* fundamentală, ați identificat o cauză comună care provoacă aceste tendințe?

— Se pare că da și aceasta ar fi problema cea mai gravă. Problema Problemelor!

Sociologul se opri câteva clipe, apoi reluă, cu voce mai fermă.

— Este vorba de faptul că lista de Probleme Rezolvabile se micșorează continuu. Există, desigur, lista imensă de Probleme Rezolvate și lista destul de mare de Probleme Nerezolvabile, două liste despre care nu cred că e cazul să discutăm acum. Treptat, încet dar sigur, civilizația noastră rezolvă toate problemele rezolvabile și demonstrează că problemele nerezolvate sunt nerezolvabile. Unii apreciază că ne apropiem de ceea ce ei au denumit Limita Absolută a Cunoașterii.

— E posibil așa ceva?! Iar legătura cu ceea ce ne-ai prezentat până acum este...

— Păsări de toate vârstele rezolvă zilnic problemele obișnuite ale vieții, dar constată că aceste probleme sunt tot mai rare. Caută apoi în Rețea probleme nerezolvate și constată că aceste probleme sunt tot mai puține. Unii abordează chiar, fără speranță și fără succes, probleme dovedite ca nerezolvabile. Ce se va întâmpla dacă, la scară globală, Păsările vor constata că au dispărut problemele rezolvabile? *Toate* problemele nerezolvate și rezolvabile!

Toți tăceau. Nu era nimeni pregătit să răspundă la întrebare. Nimeni, în afară de experții sociologi, psihologi, politologi, filosofi și economiști împreună cu conducătorul lor Birunixi, care rosti:

— Nu vom mai avea probleme de rezolvat, domenii de cercetat, obstacole de depășit, dificultăți de învins. Vom constata că suntem lipsiți de obiective, de țeluri, de scopuri pe termen scurt, mediu și lung. Care va fi atunci rațiunea noastră de a fi, de a exista? Ne vom refugia în artă, într-un Trib, vom alege să dispărem?!

Birunixi se opri câteva secunde și apoi spuse, pe un ton mohorât:

— Lista Problemelor Rezolvabile conține încă vreo treizeci de puncte. După cum bănuiți, acestea sunt Probleme foarte dificil de rezolvat. Estimăm, însă, că peste o sută șaptezeci de ani, poate chiar mai devreme... se va atinge limita despre care am vorbit.

Tăceau toți. Aveau un sentiment nemaiîntâlnit, deloc liniștitor. Simțeau, ca niciodată, că trebuie să decidă ceva

crucial, hotărâtor, esențial pentru toate Păsările care există și care vor exista vreodată. Dar ce?

Președintele tuși ușor și anunță previzibil:

— Grupul Birunixi tocmai a evaluat că, în viitorul apropiat, peste cinci-șase generații, vom deveni lipsiți de... viitor. Acest Raport trebuie să rămână secret și nu va deveni vreodată public.

14/14 Tăcer

Vântul se oprise cu totul. Valurile erau acum atât de mici încât oglinda oceanului părea o plajă nesfârșită, uniform și neobișnuit colorată. Lorena știa că undeva, la sute de kilopași depărtare, mult dincolo de orizont, se mișca lent una dintre insulele enorme ale Coaliției Maritime. Nu doreau să ajungă acolo, era plăcut aici, lângă țesătura moale, groasă, albastru-verzuie, a lichenilor de pe mal.

Stimai mări puțin viteza iahtului. Curentul ușor îi ciufuli penele codale, era minunat.

Auzi chemarea colegului și prietenului Lorena.

— Stimai, pune-1 pe automat și vino jos. întâi treaba, apoi distracția.

Nava se mișca acum lent, în cercuri foarte largi. Stimai coborî în sala spațioasă. Culorile pale ale pereților se acordau cu zgomotul ușor al undelor.

— Lorena, ai analizat Raportul șefului?

— Desigur. E cazul să discutăm acum mai amănunțit și să înregistrăm câteva dintre ideile pe care le-am sugerat ieri. Ce zici? Le voi trimite lui Birunixi chiar azi.

— Ce va face cu ele?

— Nu știu, dar cred că e bine să le primească, probabil le va anexa la Raport. încep înregistrarea.

— Lorena, sunt de acord cu concluziile Raportului. Este interesant, însă, și oarecum bizar, că dialogul lui Birunixi cu Președintele și cu ceilalți nu s-a terminat cu o încercare de a imagina viitorul.

— Interesant și trist, dar explicabil. De fapt, nu au imaginat niciun viitor...

— Lorena, tu cum vezi viitorul?

— Sunt de acord cu Birunixi. Mai întâi *civilizația* noastră va înceta să mai existe, iar apoi, într-un viitor neprecizat, Păsările vor dispărea...

Stimai era mirată de calmul cu care Lorena rostise fraza, dar, fără să comenteze, întrebă:

— Da, dar mai departe?

— Cum adică „mai departe?" Ce mai poate urma după dispariția Păsărilor?

— Foarte simplu. Nu știu dacă te-ai gândit la asta, dar acum pare destul de clar că civilizația MamBi a dispărut din același motiv, a atins Limita Cunoașterii. Marea enigmă - motivul dispariției MamBi - pare o Problemă Rezolvată.

— Vrei să zici, Stimai, că... spuse ezitant Lorena.

— Și asta nu e tot! După ce MamBi au încetat să existe, a urmat, evident, un „mai departe", pentru că, peste aproape o sută de milioane de ani, am apărut noi.

— Vrei să zici, Stimai, că..., repetă Lorena, la fel de șovăielnic ca mai înainte.

— Vreau să spun că Unay va rămâne locuibil încă patru sute de milioane de ani, poate chiar de două-trei ori mai mult. Va exista un „mai departe" și după Păsări. Este greu de crezut că aici nu vor apărea, peste încă o sută de milioane de ani, *alții!* E posibil, ba chiar probabil.

Lorena o privi admirativ și spuse, fără urmă de ironie:

— Ce inteligentă ești! Crezi că Președintele și ceilalți nu s-au gândit la asta?

— Am impresia că nu. De fapt, nici nu au încercat să discute subiectul. Așa cum ai zis, nu și-au imaginat un posibil viitor...

Lorena rămase mult timp tăcut. Turnă în două pahare puțin suc de *stanko* și vorbi aproape visător:

— Cât despre... *urmașii* noștri pe Unay, nu putem, desigur, să facem decât speculații...

— O sută... sau două sute... de milioane de ani este un timp lung, foarte lung, enorm. Se pot întâmpla multe.

— Se poate întâmpla orice. Aproape orice. Vor fi, desigur, niște ființe care produc unelte.

Stimai observă neașteptat:

— Desigur, animale sociale și nu creaturi marine.

— De ce ești atât de sigură?

— Nu cred că niște ființe care se întâlnesc doar o dată pe an pentru a face pui pot dezvolta o civilizație. Pe de altă parte, în ocean e mai dificil să descoperi... focul!

Lorena își ridicase privirea și fixa tavanul. Se întoarse spre Stimai și spuse cu un ton aproape mirat:

— Pe planetele Roz și Verde s-a întâmplat același lucru. E limpede! Sunt locuibile, oxigenate, și mult, mult mai vechi decât Unay, mai bătrâne cu miliarde de ani! Cu șase-șapte miliarde, îți dai seama? Acolo au fost și vor mai fi zeci de civilizații, nu două!

— Zeci?! Dacă mă gândesc mai bine... pare logic... pe cât de greu de crezut, pe atât de logic.

După un timp, Lorena turnă încă puțin *stanko* și spuse:

— în plus, asta ar putea explica *tăcerea!*

— Ce tăcere?

— Una dintre Problemele Nerezolvate este tăcerea civilizațiilor MamBi, Roz și Verde. Tehnic, ar fi fost posibilă construirea unor Sfere ale Timpului sau a unor Emițătoare Eterne, în stare să transmită, în spațiu și timp, chiar la o sută de mii de ani-lumină distanță și timp de miliarde de ani, în toată Galaxia și pentru totdeauna, totul!

- Totul?

— Totul, adică tehnologie, știință, artă, rețete culinare, modă vestimentară, mentalități, idei filosofice, limbaje naturale și artificiale, date geografice, date medicale, visuri, sentimente, tot, tot!! MamBi nu au lăsat, totuși, nicăieri, undeva, pe aici, pe Unay sau pe-aproape, o Sferă a Timpului, iar cei Roz și cei Verzi tac. De miliarde de ani, tac!

— Explicația ta care e, Lorena?

— Gândește-te ce s-ar fi întâmplat dacă noi, Păsările, am fi primit grămada aceea de informații.

— în primul rând, am fi avut un termen de comparație. Pe de altă parte, am fi dezvoltat mai rapid tehnologii utile, am fi aflat mai multe și mai repede, am fi învățat într-un secol sau două cum să trăim mai frumos și mai mult, am fi rezolvat mai curând diverse probleme dificile...

Stimai se opri și apoi continuă pe un ton voit neutru:

— înțeleg, am fi atins mai rapid Limita Absolută a Cunoașterii și am fi dispărut mai curând. în loc să dispărem după șase mii trei sute de ani de civilizație, am fi încetat să existăm după șase mii...

— MamBi, cei Roz și cei Verzi au înțeles și au ales *tăcerea.*

— Vom înțelege și noi, Păsările, și vom alege *tăcerea.*

Un timp, Stimai nu spuse nimic.

— Lorena, cred că poți opri înregistrarea.

Un minut, Lorena rămase la fel de tăcut.

— Acum putem spune, draga mea, că am terminat treaba! Mai ai chef de distracție?

— Nu... nu prea... și totuși... parcă... un pic... mai pune-mi *stanko...*

— Vrei să rămânem aici sau mergem pe plajă?

— Aici. Oprește propulsorul.

— Promiți că nu vei ciripi foarte tare?

Contrariată, Stimai remarcă:

— Aici nu ne aude nimeni, Lorena!

— Atunci, promiți că vei ciripi foarte tare?

Cirip! Cirip! Textul „Dialogul Păsărilor" a fost găsit într-o cutie cu mesaje din Belamor și pare foarte vechi. Nu conține numele expeditorului și nici al destinatarului. Autorul anonim mulțumește puicuței Lilian și curcanului Ovidi, prietenii săi, pentru observații, comentarii și sugestii. Textul a fost larg difuzat și cititorii încearcă să înțeleagă ce înseamnă exact „președinte", „rețea", „tribsălbatic", „ingineriegenetică"și„mambi". Ficțiune sau o realitate demult dispărută?

CUPRINS

Poiana Luminoasă.....5
Planeta caldă.....15
Puii cei dragi.....22
Poezie.....31
Ultimul zbor.....35
Un cadou minunat.....41
Roz și Verde.....49
Sfârșitul lumii.....55
Tribul.....68
Piatra periculoasă.....75
Insecte.....86
O istorie veche.....95
Raport.....104
Tăcerea.....119

Scornituri spăimântătoare

de Constantin D. Pavel

"O carte horror cu povești

"După ce atu citit această carte, atu ascuns-o cu mare teamă în spatele cărților din bibliotecă. Pur și simplu, vederea ei mă îngrozea de-a dreptul!"

O carte care te poartă, într-un stil pe alocuri jurnalistic și jovial, până la granițele întunecate ale groazei celei mai pure.

Culese de autor cu mare atenție, din diverse zone ale țării, „scorniturile spăimântătoare" pe care le vei descoperi între coperțile acestui volumaș te vor familiariza cu folclorul horror pur românesc, ce a înfricoșat zeci de generații de conaționali, strânși în serile de iarnă la gura sobelor, în șezători înspămân- tătoare!

Vei întâlni strigoi, fantome, draci, iele, chiar și extratereștri sau ființe care, altfel, nu pot fi în niciun fel explicate. Și toate poveștile au la bază un sâmbure de adevăr.

Titlu: *Scornituri spăimântătoare*
Autor: *Constantin D. Pavel*
Nr. pag.: *128*
Colecția Science-Fiction: # *4*
Comandați-o la: *www.pavcon.ro*

Rangkook

de Constantin D. Pavel

"Genul de poveste plină de mister de la un capăt la altul!"

"Un personaj principal de care te îndrăgostești și abia aștepți să-i savurezi fiecare aventură în Zona Colonizată."

Cea dintâi nuvelă din seria Avenor detectivului spațial Ray Garren deCase, *Rangkook* te incită, te înfiorbântă și te face să-ți dorești să călătorești printre stele.

în această carte, celebrul detectiv special este chemat să rezolve misterul dispariților unor turiști, pe una dintre cele mai luxuriante și impresionante planete, pe care tronează cel mai înalt munte din sistemul ei planetar, Rangkook. Descoperirile pe care le face detectivul îl vor conduce alături de frumoasa Lolla, către aventuri cu totul și cu totul fabuloase!

Titlu: *Rangkook*
Autor: *Constantin D. Pavel*
Nr. pag.: *128*
Colecția Science-Fiction: # 5
Comandați-o la: *www.selfcoach.ro*

Praf

de Florin Purluca

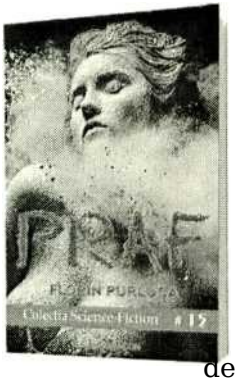

"O poveste postapocaliptică scrisă cu o măiestrie desăvârșită!"

"Un personaj de care te îndrăgostești din primele pagini și o atmosferă creată atât de veridic încât simți că ești acolo, în lumea în care prafid este atoatestăpânitor!"

"...s-a întâmplat într-un început de decembrie, într-o vreme în care co-

piii tânjeau a zăpezi și aroma Crăciunului, iar oamenii mari a gust de concedii și șuncă fiartă. A început să cadă agale, nestingherit de nimeni și nimic, praful cenușiu, moale și sfărâmi- cios, greu deloc și grațios ca puful de gâscă. La început au râs, au chicotit că nu știu care sfânt s-a pus pe grătărit fripturi grase și unsuroase. Dar gluma n-a ținut decât o vreme, pentru că praful cădea - și tot cădea, de nu se mai oprea - inexorabil, învelind lumea într-o plapumă de funingine."

Titlu: *Praf*
Autor: *Florin Purluca*
Nr. pag.: *144*
Colecția Science-Fiction: # *15*
Comandați-o la: *www.pavcon.ro*